

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Német hozzájárulással lépte át a szovjet hadsereg a lengyel határt

Londonban és Párisban kinos feltűnést keltett a Szovjet lépése

A brit diplomácia a várakozás álláspontján

Teljes feloszlásban a lengyel hadsereg

A szovjet-orosz köztársaság is belépett a hadviselő államok sorába, amikor vasárnap hajnalban a Lengyelországban élő ukránok és fehéroroszkok érdekeinek védelme céljából elrendelte a vörös hadsereg bevonulását lengyel területre. Az orosz csapatok teljesítették a parancsot és végig a lengyel-orosz határ mentén megindultak az ország belseje felé. A lengyel hadsereg, amelyet nyugat felől a németek szorítottak, ezzel két tűz közé került, elvesztett már a főváros is, a köztársasági elnök és a kormány, valamint a diplomáciai képviselők tagjai elhagyták az országot és ezzel Lengyelország sorsa beteljesedett. Rövid napok kérdése, hogy a német és orosz csapatok összetalálkozzanak és Lengyelország megszállása teljes legyen. Ezzel a háború első részébe fejeződés is nyert és valószínű, hogy a németek minden erejüket a nyugati harcra vonalra tömörítik. Az Anglia és Franciaország által Lengyelországnak nyújtott garancia alapján valószínű, hogy Oroszország Franciaországgal és Angliával is hadiállapotba kerül, de hogy orosz csapatok megjelennek-e majd a nyugati fronton, az olyan titok egyelőre, melyről a fátylat Német- és Oroszország tudná csak fellebbenteni. A Szovjet nem ki-

van a nyugati hatalmakkal konfliktusba keveredni. Erre abból lehet következtetni, hogy a Szovjet külügyi népbiztos hangoztatja, országa továbbra is meg kívánja őrizni semlegességét, bár — véleményünk szerint — ez most már nem Moszkvától, hanem Londontól és Páristól függ. Bennünket közvetlenül az érdekel, hogy Romániának milyen a helyzete az új viszonyok között? Románia a legkorrektebb és legszigorúbb semlegességet vallja, mert ez felel meg az ország érdekeinek. Ugy a háborúba belesodródott, mint a semleges államok kivétel nélkül szintén a semlegességet hangoztatják Románia irányában, ami lehetővé teszi, hogy Románia saját békéjének megóvása mellett fontos szerepet töltsön majd be a béke helyreállítására irányuló akcióban is. Öfélése és kormánya a legnagyobb nyugalommal itéli meg a helyzetet és az állampolgárok millióinak nem lehet más feladata, mint a felelős ténnyezők által nyújtott példát követni. Őrizze meg mindenki a nyugalmat, végezze becsülettel és tisztességgel napi munkáját, mert ezzel szolgálja hazáját és az állam érdekeit.

A legújabb eseményekről következő tudósításunk számol be:

Mozgalmas vasárnap

A háború kitörésének tizenhetedik napján olyan fordulat állott be, amelynek jelentősége és következménye beláthatatlan. Vasárnap hajnali 4 óra körül szovjet-orosz csapatok átlépték a lengyel határt, minden előzetes hadüzenet, sőt a diplomáciai viszony megszakítása nélkül. Az orosz csapatok vasárnap reggel a lengyelországi határ teljes hosszúságában mintegy 800 kilométeres vonalon megszakították az előnyomulást. A Szovjet ezt a lépést szombaton éjszaka, Lengyelország moszkvai nagykövete útján a lengyel kormánynak bejelentette, de ugyancsak jegyzéket nyújtott át diplomáciai képviselő útján mindazon államok külügyminisztereinek, amelyekkel diplomáciai kapcsolatot tartott fenn.

A Szovjet jegyzéke tagadásba veszi Lengyelország létezését és a fehérorosz és ukrán vidékeken felléphető anarchia megelőzésében jelöli meg elhatározása indokát. Ugyancsak vasárnap délből újabb jegyzéket küldött a hadviselő és egyes semleges államoknak, amelyben leszögezi, hogy lépése nem jelent beavatkozást a háborúba és továbbra is semleges marad. A lengyel csapatok a vasárnapi nap folyamán több helyen megütözték a benyomuló vörös hadsereggel.

Vasárnap hajnalban vette Chamberlain, angol

Molotov: Oroszország védőkezdet nyújt Lengyelországnak

Moszkvából jelentik: (Rador.) Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke, külügyi népbiztos vasárnap rádióbeszédet intézett az orosz néphez és a következőket mondotta:

A lengyel-német háború által előállított

miniszterelnök a Szovjet jegyzékét és kevéssel később összeült a minisztertanács, Chamberlain és lord Halifax külügyminiszter a vasárnapi nap folyamán ugyyszólván permanens tárgyalásban állottak. A brit kormány számára adott probléma első sorban az volt, hogy Lengyelországnak adott garancia alkalmazandó-e Oroszországgal szemben. Egyes lapok szerint Anglia és Franciaország az orosz-támadás folytán automatikusan hadiállapotba kerültek a Szovjettel.

Ugyancsak a vasárnapi nap eseményeihez tartozik, hogy Varsó védelmi parancsnoka parlamentet fogadását kérte a német hadsereg parancsnokától, aki hajlandónak nyilatkozott a parlamenttel való tárgyalásra. Előzőleg a német főparancsnok erre vonatkozó javaslatát a lengyel főváros védelmi parancsnoka elutasította, amire a főváros tizenkétórás utámatumot kapott. Varsó sorsa ezzel megpecsételődött. A mozgalmas vasárnapi napon elesett Breszt-Litovszk fellegvára, miután a várost már szombaton megszállták a német csapatok. A légitámadások német részről hevesebbek voltak, mint a háború megkezdése óta bármikor. Bombázás folytán Lublinban nagy tűz tört ki, Siedlice város jórésze pedig elpusztult.

események következtében kiderült a lengyel állam életképtelensége. A lengyel kormány csodabejutott és mindez igen rövid idő alatt történt. A háború kitörését követő második hét végére Lengyelország elvesztette valamennyi ipari köz-

pontját, a legtöbb nagy városát és kulturális központjait és Varsó, mint a lengyel főváros már nem létezik. Senki sem tudja, hol van a lengyel kormány székhelye. A lengyel nép el van hagyatva, amit szerencsétlen vezetői idéztek elő. A lengyel állam és a kormány ténylegesen már nem létezik. Ilyen körülmények között Szovjetország és Lengyelország között kötött szerződés megsemmisült érvényben lenni. Olyan helyzet állott elő Lengyelországban, amely veszélyes a szovjet köztársaság szempontjából. Lengyelországban bármilyen meglepetés bekövetkezhetik és ezek a meglepetések fenyegetést jelentenek a Szovjet számára. A szovjet kormány semleges maradt az utolsó percre, de a fent említett körülmények miatt nem tarthatja fenn tovább semlegességét. A kormány nem maradhat közömbös ukrán és fehérorosz testvéreivel szemben, akik Lengyelországban élnek és most elhagyatva ki vannak téve a véletlen szeszélyeinek. Oroszország úgy találja, hogy szent kötelessége védő kezét kinyújtani a Lengyelországban élő ukrán és fehérorosz testvérei felé. Mindezek figyelembevételével a szovjet köztársaság kormánya vasárnap reggel jegyzéket nyújtott át a moszkvai lengyel nagykövetnek és ebben kijelentette, hogy parancsot adott a vörös hadsereg vezetésének a határok átlépésére, hogy védelmébe vegye a Nyugatukrajnában lakó fehéroroszkok életét és vagyonát. Egyben pedig ki nyilatkozta azt is, hogy szándékában áll mindent megtenni, ami alkalmas a lengyel nép megmentésére a háború borzalmaiból, amelybe felelőtlen vezetői juttatták. Alkalmat kíván nyújtani arra is, hogy visszatérjen a nyugodt, békés élet. Szeptember első napjaiban, amikor a tartalékosok részleges behívása megtörtént, a helyzet Lengyelországban még nem volt kialakulva és szükség volt elővigyázati intézkedésekre. Senki sem sejtette, hogy a lengyel állam ennyire tehetetlen és hogy ilyen gyorsan össze fog omlani. Az összeomlás igazolja a lengyel államférfiak teljes tehetetlenségét és azt, hogy a helyzet Lengyelországban megváltoztatni nem képesek. A vörös hadsereg vár a feladatot, hogy teljesítse tiszteletreméltó kötelességét, a melyre hivatott. A kormánynak szilárd meggyőződése, hogy a munkások és parasztok vörös hadserege ez alkalommal is bizonyítékát fogja adni felelősségének és lelkiismeretének és teljesíteni fogja felszabadító hivatását hősiességgel és dicsőséggel.

A Szovjet szigorú semlegessége Romániával szemben

Moszkvából jelentik: (Rador.) Molotov külügyi népbiztos vasárnap magához kérte Románia moszkvai követét és átnyújtotta neki azt a jegyzéket, amelyben a Szovjetunió ünnepélyesen bejelenti, hogy kormánya a beavatkozás dacára is fenntartja a legszigorúbb semlegességet Románia irányában. Molotov kijelentette, hogy a Szovjetnek semmiféle igénye nincsen Romániával szemben és továbbra is fenn akarja tartani a szívélyes baráti viszonyt, amely már hosszú idő óta uralkodik a két ország között.

A bucaresti orosz követség egyik tanácsosa vasárnap megjelent a román külügyminiszteriumban és a moszkvai kormány közlését adta, amely szerint Szovjet-Oroszország az összes európai államokkal szemben, így Romániára vonatkozóan is, szigorúan megőriz semlegességét. A román fővárosban helyesléssel vették tudomásul ezt a bejelentést, annál is inkább, mert Románia Lengyelország ügyében is a teljes semlegesség álláspontjára helyezkedik.

Berlin: Az orosz beavatkozás nem ellentétes a német egyezményvel

A Német Távirati Iroda jelenti: Az orosz csapatoknak Kelet-Lengyelországba történt bevonulása óriási feltűnést keltett. A lapok külön kiadásokban közölték az eseményt. Katonai köröknek az a véleményük, hogy

a lengyel hadsereg végső összeomlása csak néhány nap kérdése.

Jólétesült japán körökben arra számítanak, hogy az orosz haderőnek az európai ügyekbe való beavatkozása az orosz-japán egyezmény-nel áll összefüggésben és rendkívüli fontosságú lesz a távolkeleti helyzet kialakulására és nincs kizárva, hogy a mandzukói határkérdés végleges rendezést nyer. (Rador.)

A német fővárosban hétfőn délelőtt hivatalos nyilatkozatot tettek közzé. A nyilatkozat rámutat arra, hogy a Lengyelországban tevékenykedő német és orosz csapatokkal kapcsolatosan képtelen hírek kerültek forgalomba. Kijelenti a német hivatalos közlemény, hogy

a szovjet csapatok lengyelországi hadműveleteinek semmi olyan célja nincs, amely ellenkezne Németország, vagy Szovjet-Oroszország érdekeivel.

A szovjethadsereg beavatkozása egyáltalában nem áll ellentétben a két nagyhatalom között nemrég megkötött támadást kizáró egyezmény megállapításával és szövegével. Ellenkezőleg, a szovjet-beavatkozásnak az a feladata, hogy helyreállítsa a rendet és a nyugalmat Lengyelország ukrán és fehéroroszok lakta vidékén. Egyben pedig az a feladata, hogy segítségére legyen a lengyeleknek abban, hogy újra szabályozhassák állami létüket. (Rador.)

London: A Szovjet megszegte nemzetközi kötelezettségeit

Londonból jelentik: (Rador.) A londoni lengyel nagykövetség az alanti nyilatkozatot adta ki: Szeptember 17-én reggel 4 órakor szovjet csapatok több helyen átlépték a határt és a lengyel hadsereg ellenállásával találkoztak. A szovjet kormány, hogy támadó lépését igazolja, közölte, hogy

a lengyel kormány megszünt létezni, elhagyta Lengyelország területét és a lakosságot védelem nélkül hagyta.

A lengyel kormánynak nincs módjában vitát kezdeni a szovjet kormánnyal, amely így akarja igazolni Lengyelország határainak megsértését és csak leszögezi, hogy a törvényes uton megválasztott lengyel parlament és a lengyel kormány tovább folytatja működését az ország területén és minden rendelkezésre álló eszközzel folytatja a harcot a támadó németek ellen.

A szovjet kormány csapatainak bevonulásával megsértette flagrns módon az 1932. július 25-én Moszkvában megkötött orosz-lengyel megemlékező egyezményt, amelyben a két szerződő fél kötelezte magát, hogy egymással szemben tartózkodik minden támadástól. 1934. december 31-ig meghosszabbították. Az 1938 július 3-án Londonban megkötött egyezményben pontosan leszögezték a támadás fogalmait és megegyeztek abban, hogy

sem politikai, katonai, vagy gazdasági kérdések nem nyújthatnak alapot támadásra.

A szovjet kormány vasárnapi lépésével beigazolta, hogy nemzetközi kötelezettségeit megszegte és ez ellentétben áll mindazon erkölcsi elvekkel, amelyeket a szovjet kormány mindenkor hangoztatott a népszövetségi üléseken.

A HELYZETET MEG NEM LEHET ATTEKINTENI

Az angol külügyi hivatalban figyelmesen tanulmányozzák a lengyelországi helyzet újabb alakulásáról szóló híreket. Londonban további pontos beszámolókat várnak, főleg a moszkvai angol nagykövettől és több külföldi állam diplo-

Páris: „Már Ribbentrop moszkvai tartózkodása alatt elhatározták“

A francia külügyminisztériumban hétfőn tanulmányozták a különböző külföldi hatalmak moszkvai képviselőiténél átadott jegyzékek tartalmát, amelyek szerint a szovjetországi csapatok Lengyelországba való bevonulása nem változtatja meg Szovjet-Oroszország semlegességét. Az angol és francia kormány együttesen elkészültek minden eshetőségre. Párisi diplomáciai körökben biztosra veszik, hogy

már Ribbentrop német híradalmi külügyminiszter moszkvai utazása alkalmával ter-

MOSZKVBAN MEGELEGEDEST KELTETT A BEAVATKOZÁS

Moszkvából jelentik: (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: A közvéleményben nagy meglepedést keltett a keletlengyelországi orosz beavatkozás. Minden tovább folyik a rendes melderben és nyoma sincs az aggodalomnak. Anglia és Franciaország nagykövetei nagy meglepetéssel értesültek Oroszország akciójáról, de még nem határozták el, hogy tiltakozzanak a moszkvai kormánynál.

FONTOS TANÁCSKOZÁSOKAT FOLYTAT AZ ANGOL KORMÁNY

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter ügynökség diplomáciai tudósítója jelenti, hogy Halifax és Chamberlain vasárnap hosszasan tanácskoztak és a kormány többi tagjai is fontos megbeszélést tartottak. A jelentéshez hozzátesszi az ügynökség, hogy mindaddig nem lehet az angol hivatalos álláspont kinyilvánításáról szó, amíg a kormány nem kapja meg a részletes jelentést az összes körülményekről, ami a szovjet csapatoknak lengyelországi bevonulásával áll kapcsolatban. Hátra van még a francia és lengyel kormányokkal való megbeszélés is, mert hiszen a lengyel kormány magatartására várakozó fontos adatok is hiányzanak. Lengyel mértékadó helyen az a meggyőződés, hogy

Lengyelország nem fog hadatüzeni a Szovjetnek,

Általában megállapítható, hogy a helyzet rendkívül kényes és zavaros. Igen pesszimiztikus következmények is állhatnak be, de vannak vélemények, amelyek derültebbek. Az események oly gyorsan követik egymást, hogy rövidesen már tisztában lehet látni.

máciai képviselőjétől. A Press Associated hangsúlyozza, hogy a történetek nem érték készületlenül az angol és a francia kormányt. Londonban mindig lehetségesnek tartották a helyzet ilyen kialakulását, amióta a német-orosz támadást kizáró szerződés létrejött. Egyelőre az angol diplomácia számára az a feladat, hogy minden szempontból mérlegelje a helyzetet a beérkező részletes jelentések alapján.

A Daily Mail jelentése szerint Chamberlain miniszterelnök szerdán nyilatkozik az alsóház ülésén az orosz beavatkozásról. A miniszterelnök hétfőn délelőtt Halifax külügyminiszterrel és az angol hadsereg vezetőivel beható tanácskozást folytatott. A lap megjegyzi, hogy a helyzetet csak 24 óra múlva lehet attekinteni és csak azután lehet majd ítéletet mondani az orosz beavatkozás további hatásairól.

AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT VEZÉRE A SZOVJET ELLEN

Londonból jelentik: (Rador.) Greenwood, a munkáspárti ellenzék vezetője a Reuter ügynökség tudósítója előtt az alanti nyilatkozatot tette:

— Az egész világon mély megdöbbenést váltott ki az a hír, hogy a szovjet hadsereg bevonult lengyel földre. Az én véleményem szerint semmi sem igazolja a Szovjetnek ezt a lépését. A következmények egyelőre még beláthatatlanok és minden feltevés hiábavaló, csak egy dolog biztos: Bármilyen történet

Nagy-Británia teljesen be fogja váltani Lengyelországgal szemben vállalt kötelezettségeit.

Lengyelország szabadsága szimbólumát képezi mindazon reményeknek, amelyek nekünk drágák és pedig végleges elhagyása a zsarnokoknak és a demokráta erők felszabotása. Ha Lengyelország átmenetileg idegen zsarnokság alatt is van, ismét fel fog éledni még dicsőségesebben, mint azelőtt volt és ez a feledés fogja jelképezni a világszabadság állandó biztosítását és a diktatúrák bukását.

be vették Lengyelország kettős megszállását.

Moszkva semlegességi nyilatkozatának első eredménye az, hogy lehetővé teszi Románia számára, hogy ne avatkozzék be a viszályba. A román kormány emez elhatározását a francia fővárosban csupán a német rádió útján tudták meg. Kérdés, hogy az orosz semlegesség azt jelenti-e, hogy csakis az ukrán és fehérorosz területeket kívánja a maga számára biztosítani, vagy a német

helyzet alakulását felhasználva, nem keres-e maga számára más előnyöket is.

MÉLTATLANKODÁS PÁRISBAN

Párisban vasárnap délfelé érkezett meg Lengyelország keleti részén beállott fordulat híre. Bár a legutóbbi napokban várták már ezeket az eseményeket, annak ellenére is meglepetéssel vették tudomásul őket. Az első órákban méltatlankodást keltett francia körökben az orosz kormány elhatározása, amelyet általános ságban elítélnek. Francia körökben Moszkva döntésének jelentőségéről minden nyilatkozat elöl elzárkóznak és csupán felvetik a kérdést hogy

az orosz kezdeményezés Németországgal egyetértésben, vagy az ellen történt-e.

Arról is szó lehet, hogy Oroszország óvatosság intézkedéseket tett, hogy az ukrán és fehérorosz kisebbségek javára közbelépjen. A Le Figaro az a kérdést teszi fel, hogy Oroszország és Németország Lengyelországot felosztását tervezik-e vagy pedig a Szovjet helyzetét akarják biztosítani Európa keleti részén.

Róma:

Mély sajnálkozás Lengyelország sorsa iránt

Római jelentés szerint az olasz közvélemény vasárnap délelőtt a rádióleadó állomások útján értesült az eseményekről. Sem Rómában, sem Olaszországban nem keltett különösebb meglepetést a szovjetkormány elhatározása. Az utóbbi napok moszkvai hírei, valamint a japán orosz fegyverszünet megkötése, mind előre jelezték a beavatkozás sürgős elhatározását.

Lengyelország sorsa az olasz lakosság soraiban mély sajnálkozást kelt,

de hangoztatják, hogy Róma nem érezhet lelki ismeretfurdalást. Olaszország, amelyet barát érzések hatottak át a lengyel nép iránt, az első pillanattól kezdve nem győzte eléggé figyelmeztetni a lengyel kormányt, hogy vegye fontolóra a német javaslatokat és

igyekezzenek Németországgal békésen megegyezni.

Az olasz kormány sajtója útján is többször felhívást intézett Varsóhoz a békés megállapodás érdekében. Róma figyelmeztetése azonban sikertelenül talált és így mindaz, ami történt, Lengyelország vezetőinek hibája. Annál nagyobb érzéklődéssel teszik fel a kérdést Rómában, hogy mit tesz most London és Páris. Megmarad-e a jelenlegi diplomáciai állapotban, vagy pedig más álláspontra helyezkedik.

Belgrád:

Sztalin Oroszországa alig különbözik II. Miklós Oroszországtól

Jugoszlávia hangulatáról a párisi Havas-ügynökség belgrádi tudósítója számol be. Szovjet-Oroszország beavatkozása épp annyira meglepte a jugoszláv közvéleményt, mint annak idején a német-orosz megemlékező szerződés megkötésének híre.

A szerb nép erősen oroszbarát érzésű és számára Sztalin Oroszországa alig különbözik Miklós cár Oroszországtól. Jugoszláv hivatalos körök a legnagyobb tartózkodást tanúsítottak eddig is a politikai kérdéseket illetően és most még jobban elzárkóznak a magyarázatadás elől. A vasárnapi fordulatnak jugoszláv részről a les az első következménye, hogy az ország vezetői megerősítik a jugoszláv semlegesség kinyilvánításának további fenntartásáról szóló szűk ségességet.

Budapest:

Az európai helyzetben radikális változás állott be

Budapestről jelenti a Rador: A magyar sajtó hatalmas címbetűvel, az első oldalon közli a orosz csapatok bevonulását Lengyelországba. A lapok tartózkodnak minden véleménynyilvánítás tól, ami Magyarország állásfoglalását illet. Csak a „Magyarág“ az, amely annyit állapít meg, hogy az európai helyzetben radikális változás állott be.

Kaunas: Németország és Oroszország biztosítékot adtak

Kaunasból jelentik: Cernius, litván miniszterelnök rádió beszédében beszámolót adott a helyzetről. A hadsintér — mondotta — közeledik Litvániához. Biztonsági intézkedések történtek, mivel előre láttuk, hogy sok hadviselőt gyűjtőtáborba kell majd szállítani, mert a Litvániának adott biztosítékok ellenére kénytelenek lesznek a határt átlépni. Cernius hangsúlyozta, hogy Litvániát nem fenyegeti támadás veszélye. Azokat a kérdéseket, amelyek Litvániával kapcsolatban szónyegre kerülnek, csakis békés uton oldják meg. Végül nyugalomra és fegyelemre szólította fel a nemzetet.

Litvániában az összes járműveket lefoglalták a hadsereg céljaira. Több bevitt korosztályt műszaki csapatokkal egészítettek ki.

Vasárnap megjelentek a litván külügyminisztérium Németország és Szovjet-Oroszország képviselői és biztosítékot nyújtottak Litvánia számára. Litván felelős körökben nagy figyelemmel kísérik az események fejlődését. A határmenti helyőrségeket megerősítették, a lengyel-litván határt lezárták és a lapoknak megtiltották, hogy külföldön kiadásokat adjanak ki.

A BERLINI SZOVJETKÖVET MOSZKVÁBA MENT

Rigából jelentik: (Dunaposta.) Moszkvai jelentés szerint a berlini szovjet nagykövét repülőgépen Moszkvába érkezett, hová Molotov kérte sürgős tanácskozási céljából.

A Lett Távirati Iroda jelenti: A szovjet csapatok reggel a lett-lengyel-orosz határ kereszteződésében átlépték az orosz-lengyel határt, anélkül, hogy ellenállásba ütköztek volna.

WARD PRICE NEM BIZIK AZ OROSZ IPARBAN

Londonból jelentik: (Rador.) Ward Price a Daily Mailben cikket írt, amelyben azt a véleményét fejezi ki, hogy az orosz csapatoknak lengyel területre való behatolása nem jelenti a német-szovjet-orosz katonai együttműködés előjártékát. A cikkírónak az a véleménye, hogy semmi ok, vagy feltevés nincs arra nézve, miszerint az együttműködés túlhaladná a német-

A szovjet kormány felhívása a lakossághoz

A szovjet kormány az alanti felhívást intézte a lakossághoz:

A tartalékok behívásának alkalmából a polgárság körében élelmiszert és különböző árucikkeket kezdtek felhalmozni attól féve, hogy a Szovjet területén is bevezetik a jegyrendszert. A kormány szükségesnek tartja kijelenteni, hogy sem az élelmiszerekre, sem pedig az iparcikkekre vonatkozólag jegyrendszert bevezetni nem kíván, még akkor sem, ha a külpolitikai események következtében a katonai intézkedések hosszabb időt vennének igénybe. Felelősek tehát árunkat és élelmiszereket felhalmozni, mert országunk teljesen fel van szerelve mindennel, amire szükség van. Minden munkás,

Románia semleges marad

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közleménye: Azok a különleges események, amelyek szeptember 17-én Lengyelországban történtek, valamint a lengyel kormánynak azon kéréhme, hogy menedékképet biztosítsa a lengyel államfőnek és minisztereknek, akik területükre menekültek, arra készítette Romániát, hogy változatlanul megőrizze szigorú semlegességét a hadviselőkkal szemben. A kormány továbbra is a legteljesebb hazaszeretettel örökdiák az ország biztonsága és a határok védelme felett.

Németország helyesli, hogy Moszkva védelmébe vette a fehér-oroszokat és ukránokat

Berlinből jelentik: (Rador.) A Deutsche Diplomatische Korrespondenz írja: Lengyelország nyugati tartományaiban az üldözösködött német lakosság felszabadítására történt az ellentámadás Lengyelország ellen. Most Lengyelország keleti tartományaiban ehhez hasonló szomorú és szegényteljes események történtek. Az itt lakó fehér-oroszok és ukránok 20 év óta hiába várták az élethez való jogaik megadását és azt a jogot, hogy hazájuk legyen. A lengyelek terrorista akciókkal és kiűzésekkel akarták a bennszülött lakosságot elnemzetleni-

orosz egyezményben leszögeztett közös érdekeket.

Az orosz csapatok határainkon kívül ritkán voltak eredményesen felhasználhatók. A védelemben, amikor óriási területek állottak mögöttük, az orosz csapatok a múltban igen jól harcoltak, bár a németeknek az orosz katonai képességeiről igen lesújtó véleményük van. A gyalogság teljesítőképesége nem túlságos, de annál jobb a légi haderő és a motorizált formáció. A német vélemény szerint az orosz ipar nem fogja majd betölteni tudni a háború következtében előálló hiányokat és

néhány heti harc esetén az országukat telve lesznek tankokkal és ágyúkkal, amelyeket az oroszok nem tudnak majd kijavítani.

Lehetetlen továbbá az is, hogy a német és orosz csapatok együtt harcoljanak, mert a vörös propaganda igen könnyen elterjedhet a volt kommunisták között, akik ma a német hadseregben harcolnak. A kockázat túlságosan nagy, a szövetség pedig túlságosan természetellenes, semhogy kedvező legyen. Könnyen lehetséges, hogy a két aláíró hatalomra vezetés következményekkel fog járni.

MILLIÓSZÁMRA DOBTAK LE RÖPCÉDULÁKAT AZ OROSZOK

Moszkvai lapok jelentései szerint az orosz repülőgépek vasárnap milliószámra szórták le a röpcédulákat a lengyelországi ukrán és fehér-orosz területeken. A röpcédulákon hangsúlyozták, hogy

a szovjetesapatok felszabadítókként és védelmezőkként jöttek Lengyelországba.

Moszkvában Kalinin, a Szovjet legfelsőbb tanácsának elnöke, vasárnap délután kiáltványt adott ki, amelyben esodálkozással nyilatkozik az orosz véderő végrehajtott feladatairól. Vorosilov tábornok, a Szovjet hadügyi népbiztos, már a hadműveleti területekre utazott Lengyelországba, hogy személyesen irányítsa a további hadműveleteket.

földműves és intellektuel kötelessége, hogy tisztességesen dolgozzék kijelölt helyén és így segítse a vörös hadsereget. A kormány biztosra veszi, hogy a vörös hadsereg tisztességesen és dicsőségesen fogja teljesíteni kötelességét a hazával szemben. Szovjetunio népe, országunk összes polgárai és polgárnői, a vörös hadsereg és haditengerészet tagjai, legyetek még szorosabban összeforvva a kormány s boldveista párt körül nagy vezérünk, a böles Sztalin elvtárs körül, hogy új, eddig még ismeretlen nagy eredményeket érhesünk el a munka, ipar és kolhozok terén, hogy a vörös hadsereg új dicsőséges győzelmeket arathasson.

azt a tényt is, hogy Breszlitovszkban annak idején a fehér-orosz és ukrán nép sohasem hitte, hogy lengyel járom alá kerül. Ezt a tényt azoknak az államoknak közölni, amelyek mindenkor a szabadság és a szabadságjogok nevében cselekedtek.

„SÁRGA KERESZTES“ GÁZT HASZNALTAK A LENGYELEK?

Londonból jelentik: (Rador.) A Német Távirati Iroda a hadvezetőség alanti közleményét hozta nyilvánosságra: Jaslo mellett szeptember 8-án este 20 órakor a jasiolkai hidnál „sárga keresztes“ gázakna robbant fel. Két utászkatona a mérgezés következtében meghalt, 12 sulyosan mérgezéssel fekszik a jasioli katonai kórházban és egyikük már a halállal vívdik. Tisztekből, orvosokból és vegyészektől álló bizottság repülőgépen indult Jasloba, ahol a legrészletesebb vizsgálatot folytatták le és megállapították, hogy a „sárga keresztes“ gázt alkalmazták és ezzel Lengyelország megszegte az 1925. június 17-én megkötött egyezményt, amely tiltja a gázok alkalmazását háború esetén.

ANGLIA A BLOKÁDTÓL A HÁBORÚ GYORS Befejezését Reméli

Londonból jelentik: (Rador.) A tájékoztató minisztérium vasárnap este válaszolt a szombaton éjjel elhangzott hivatalos német rádióközleményre, amely Nagy-Britanniát azzal vádolja, hogy a blokáddal az a célja, hogy a német gyermekek és asszonyok éhhalálát okozza. A birodalom kormányja bejelentette, hogy minden rendelkezésére álló eszközt fel fog használni, hogy bebizonyítsa az ellenségnek, milyen borzalmas eszközökhöz nyúlt. A tájékoztató minisztérium ezzel kapcsolatban kijelenti, miszerint a birodalom tisztában van azzal, hogy

a blokád következtében a háború gyorsan véget érhet anélkül, hogy túlságosan nagy áldozatokat követelne.

A blokád rendszerét a civilizált nemzetek valamennyien elismerték és törvényes fegyvernek tartják az ellenségeskedések ideje alatt. Németország nem gyakorolhat gazdasági nyomást Angliára és nem is akadályozhatja meg az angol nyomást Németországgal szemben. Németország a nemzetközi jog megsértésével minden eszközt felhasznál, hogy céljait elérje és számtalan támadást intézett a kereskedelmi hajók ellen. Meg kell állapítani azt is, hogy a jelenlegi német kormány Rooseveltt elnök felhívására kötelezettséget vállalt a légi támadások korlátozására, amelyeket azonban nem tartott be.

NEMET VÁLASZ ANGLIA „ÉHSÉG-BLOKÁDJÁRA“

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A francia és angol kormány közös nyilatkozatában ismertette álláspontját a hadviselés módozatáról és ezt Németországgal is közölték. Németország választ svéd közvetítéssel juttatták el a francia kormányhoz és ebben megállapítják, hogy ugyanakkor, amikor a német hadsereg Hitler utasítására csak katonai célpontokat támadott, Anglia teljes éhségblokádát határozott el a német asszonyokkal és gyermekekkel szemben, a lengyel kormány pedig nyílt városokat, hadműveleti támaszponttá és ezzel haditerületté alakította át, a polgári lakosságot pedig felhívta, hogy a német katonák ellen franktirőr háborút folytasson. A lengyel csapatok sárga keresztes gázaknak alkalmaztak. A német hadvezetőség a jövőben sem mond le a lovagiaság és az emberes hadviselés Hitler által hirdetett módszereiről, de ellenfeleinek minden egyes jogsértését meg fogja torolni és az éhségblokádára minden rendelkezésére álló fegyverrel válaszolni fog.

BOMBAMERENYLET A BERLINI LÉGÜGYI MINISZTERIUM ELLEN

Berlinből jelentik: Vasárnap délelőtt a Leipziger Strassan a német légügyi minisztérium főépületében sulyos robbanás történt, amely az épület egész bejáratát és homlokzatának egy részét romba döntötte. A közelben levő Wertheim-féle nagyáruház valamennyi kirakata betört. A vizsgálat megállapította, hogy ismeretlen tettesek időre beállított bombát helyeztek el az épületben. A nyomozás a legnagyobb eréllyel folyik és több mint 20 lefolytatás történt.

GAPITOL Két árva (Les deux gosses)

PIERRE DECOURCELLE világhírű regényének filmváltozata. A főszerepekben: ANNIE DUCAUX, Maurie Scandé, Dorville.

ESEMÉNY!

TÖKELETES MEGJÁTÁS!

RITKA RENDEZÉS!

Keddől kezdve bemutatja az európai metropolisok nagy sikerét

NEURALGIA
FEJFAJÁS
HÜLES ELLEN

ANTINEURALGIC

JAVOL

Kapható gyógyszerárakban
és drogueriákban

Az orosz beavatkozás a Times megvilágításában

Londonból jelentik: (Rador.) A Times írja: A németek nagyon jól felismerték azt, hogy Oroszországot könnyebben lehet a békefront ellen felhasználni két lengyel tartomány odtitelésével, mint a diplomáciai tárgyalások útján. Lengyelországnak azonban tudnia kell, hogy sorsa nem a lengyel harctéren, hanem másutt dől el. — A Daily Telegraph azt hiszi, hogy Oroszország azért lépett ilyen sürgősen közbe, hogy megakadályozza a németek további előnyomulását, mert

azok nagyobb darabot szállhattak volna meg, mint amennyi Sztalinnak tetszett volna.

— A Daily Herald megállapítása az, hogy az orosz kommunizmus egyesült a német nemzeti szocializmussal, hódítási célokból.

Utközö állam létesül Németország és a Szovjet között

Londonból jelentik: (Rador.) Bár a lengyel hadsereg egyes részei még ellenállnak a németeknek, a főprobléma, ami most a katonai szakértőket foglalkoztat, az, hogy milyen erős hadsereget kell a németeknek Lengyelországban tartani az orosz előnyomulás megállítására. Mértékadó körökben azzal magyarázzák Oroszország sürgős beavatkozását, hogy megakadályozza Lengyelország teljes elfoglalását a németek által és hogy a termékeny ukrán síkságot magának biztosítsa. A Reuter-ügynökség úgy tudja, hogy Oroszország csak a legutolsó pillanatban erősítette Németországot lengyelországi akciójáról. A német haderő jelentős részét el is szállították Lengyelországból a nyugati frontra, ahol a franciák 60 kilométeres hosszúságban és 20 kilométeres mélységben benyomultak.

LUBLIN KÖRÜL MEG HARCOK DÖLNEK

A Német Távirati Iroda (DNB) jelenti, hogy a német csapatok Drobobicz és Kraszne irányában nyomulnak előre. Lublin körül még tovább folynak a küzdelmek. — Rigából érkezett jelentések szerint az orosz csapatok Vlnába érkeztek.

MAGYARORSZÁG MENEDEKJOGOT AD A LENGYEL MENEKÜLTEKNEK

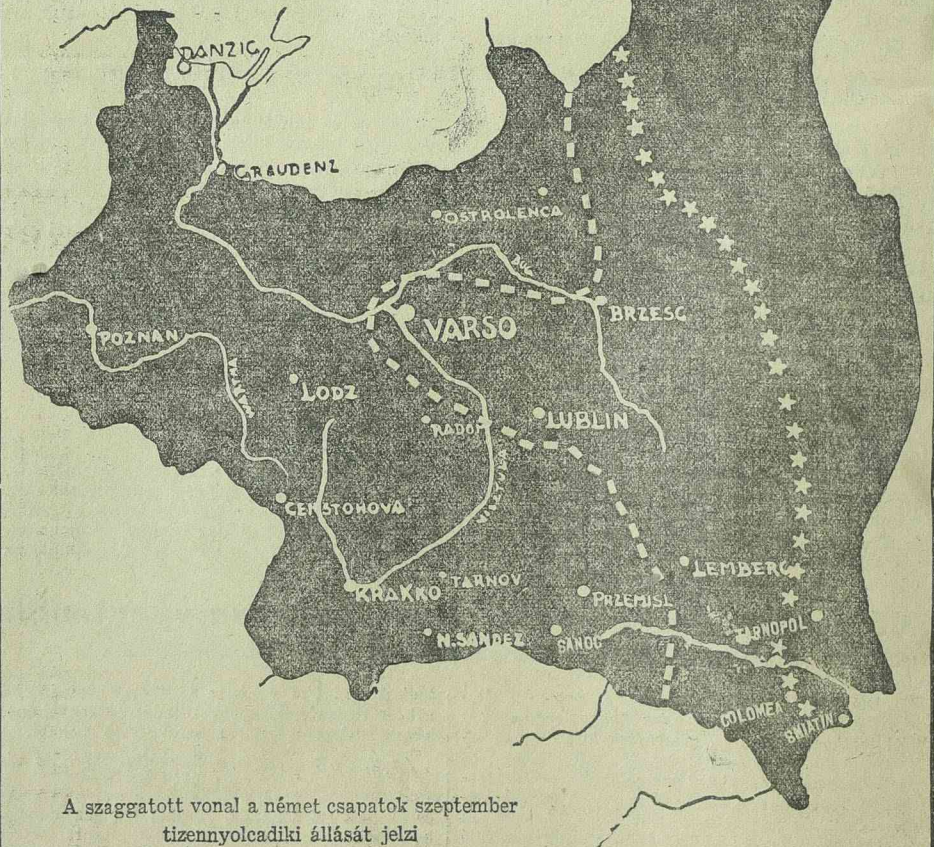
Budapestről jelentik: A lengyelországi események következtében az elmúlt éjszaka megkezdődött a lengyel lakosságnak Magyarországra való menekülése.

A magyar kormány hozzájárult ahhoz, hogy a menekülteket befogadják

és elhatározta, hogy gondozásba veszi a lengyel menekülteket. Elhelyezésük megszervezése céljából Perényi Zsigmond báró, Kárpátia kormánybiztosának elnökletével hétfőn délelőtt értekezletet tartottak Ungváron. A menekülők el-

beszélése szerint lengyel csapatok is át akarnak kelni a magyar határon. Magyar részről már megtörténtek az előkészületek az esetleg átmenekülő lengyel csapatok lefegyverzésére.

A NÉMET-LENGYEL HADSZINTÉR

A szaggatott vonal a német csapatok szeptember tizennyolcadiki állását jelzi

Vilmos excsászár unokája elesett a lengyel fronton

Berlinből jelentik: Oszkár királyi herceg Vilmos excsászár unokája és August Wilhelm herceg fia, a lengyel fronton hősi halált halt.

Saracioglu török külügyminiszter Moszkvában

Istanbulból jelentik: (Dunaposta.) Más jelentésekkel ellentétben úgy tudják, hogy Saracioglu török külügyminiszter csak szerdán utazik Moszkvába. A külügyminiszter kedden hagyja el Ankarát és Istanbulban egy orosz hadihajó fedélzetére száll, amely Odesszába viszi, ahonnan Moszkvába folytatja útját.

Török beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy Moszkvában nemcsak török—országi támadást kizáró egyezmény megkötéséről tárgyalnak, hanem hasonló paktum megkötésének lehetőségéről Németország és Törökország között.

Pinszkyig nyomultak elő az oroszok

Moszkvából jelentik: (Rador.) A Havasügynökség jelenti: Az orosz hadsereg Lengyelországban Pinszkyig nyomult előre és ezzel Lengyelország területéből száz kilométer mélységű területet foglalt el.

CORSO mozi Gyilkolt, vagy nem?

Ma utoljára a pompás film:

Két hívaló művésszel a főszerepekben: Michel Morgan és Raimu. — Holnap premier: A matrók kedvence. A kis Traudel Stark, Wolf Allbach Retty, Rich, Romanovszky-val a főszerepekben

A hadosztályparancsnokság rendelete

A temesvári I. gyaloghadosztály parancsnoksága kiadta 13. számú rendeletét, amelynek tartalma a következők:

Mi, Dragalina tábornok, az I. gyaloghadosztály parancsnoka hivatkozással a hivatalos lap 34. számában 1938. február 11-én megjelent 856/1938. számú rendeletére, amellyel az egész ország területére elrendeltetett az ostromállapot, a közrend és az állambiztonság fenntartása érdekében, valamint a fenthivatkozott törvény 2. és következő szakaszában megadott felhatalmazás alapján elrendeljük:

1. SZAKASZ

Ezen rendelet nyilvánosságra hozatalának időpontjától kezdve a parancsnokság területén, vagyis Arad, Caras, Severin és Temestor-entul-megyékben szigorúan tilos:

a) Terjesztése és célzatos kommentálása a külföldi rádióadókat által közvetített, vagy a külföldi újságokból merített, esetleg a román rádió, vagy a román újságok által terjesztett híreknek, amelyek a román nemzetre és a román államra vonatkoznak és olyan természetűek, hogy pánikot okozhatnak, vagy a közvéleményt alarmírozhatják.

b) A pecsétek eltávolítása és a rádiókészülékek újabb való üzembehelyezése, amelyeket a közrend és az állambiztonság érdekében az arra jogosított hatóságok lepecsételtek és használatukat megtiltották.

c) A rádiókészülékek megsemmisítése, vagy elontása abból a célból, hogy az arra hivatott hatóságok ne pecsételhessék le és szükség esetén ne kozzhassák el.

d) Idegen államok, vagy azok vezetőinek élteése, vagy dicsérete akár szóval, akár írásban, ha abból az célzat derül ki, hogy a nemzeti érzelmet gúnyolja, vagy bármilyen módon megsértse.

e) Mindennemű olyan megnyilvánulás, amely alkalmas a nemzeti érzés megsértésére, mint:

1. Tisztelethiány az ország zászlójával és a nemzeti himnusszal szemben.
2. Tisztelethiány a hivatalos nyelvvel szemben.
3. Tisztelethiány a nemzeti ünnepekkel szemben.

4. az állami intézményekkel szembeni figyelmetlenség.

5. Figyelmetlenség a nemzeti történelemmel szemben.

f) Mindennemű megnyilvánulás, amely alkalmas a katonai előképzés és országőrintézmény iránti tisztelet befolyásolni, vagy amelyek által az ifjúság rávehető lenne, hogy törvényes kötelezettségeit ne teljesítse.

g) Mindennemű megnyilvánulás, vagy agitáció a nyilvános utakon, nyilvános helyiségekben és magánlakásokban is, amelyek alkalmasak lehetnek a közrendet, vagy az állam biztonságát veszélyeztetni.

h) Bármilyen módon elkövetett mindennemű szabotázs, részbeni, vagy teljes megsértése, vagy megsemmisítése a hadsereg munkáinak, vagy olyan munkáknak, amelyek a hadsereg szükségleteinek kiegészítésével vannak összefüggésben.

i) Katonai, vagy polgári létesítmények, valamint mindennemű olyan munkáknak, amelyek a közérdeket szolgálják, a katonai hatóságok engedélye nélkül akár vázlatos lerajzolása, vagy fényképezése.

j) Bármilyen módon, vagy bármilyen eszközzel folytatott propaganda, vagy kritika a kormány, a katonai és polgári hatóságok által a közrend és az állam biztonsága érdekében kiadott rendelkezéseitől, valamint polgári személyeknek, vagy hatóságoknak olyan ügyekre való beavatkozása, amelyek közvetlenül érintik a hadsereg tekintélyét és fegyelmét.

2. SZAKASZ

A jelen rendelet ellen vétőknek tekintetnek a következők is:

a) Mindenki, aki bármilyen módon, vagy bármilyen eszközzel gúnyolja, vagy támadja a hadsereget.

b) Minden magán- és közalkalmazott, vagy bármely más személy, aki jelentéssel, információkkal, vagy bármely más módon a katonai hatóságokat, vagy a hadsereg valamely tagját megtámadja, vagy ösárolja.

c) Mindenki, aki a gyakorlatok területén, vagy olyan területen, amelyen csapatokat vontak össze, vagy az összevont katonai egységek parancsnokságai vannak, katonai személyt, vagy a hadsereg szolgálataiban álló, vagy ez által igénybe vett polgári személyt megtámad, inzultál, vagy tetteleg bántalmaz.

d) Mindazok, akik a hadsereg szolgálatára al-

ló állatot, vagy anyagot megsértének.

e) Mindazok, akik vonakodnak megjelenni a rekviráló bizottság előtt, rekvirált tárgyakat szándékosan visszatartanak, megsértének, használhatatlanná tesznek, leszerelnek stb. saját állatain olyan sérüléseket okoz, hogy azok ne lehessenek rekvirálhatók stb. ugyancsak mindazok a közhivatalnokok, akik bármilyen módon segélyt nyújthatnak a rekvirálás alóli mentesítésre.

f) Mindazok, akik vonakodnak ingatlanait, vagy lakásaikat rendelkezésre bocsátani, ha ezek tiszták, a legénység, állatok, vagy a hadsereg felszerelésének elhelyezése szükségesek.

g) Aki bármi módon való, vagy valótlan híreket terjeszt a csapatok helyzetére és elhelyezésére vonatkozólag, vagy pedig ilyen híreket a katonai és polgári hatóságokról a hadsereggel kapcsolatban terjeszt, tekintet nélkül arra, hogy ezen terjesztett hírek jártak-e valamely következménnyel, vagy sem.

h) Mindenki, aki ok és igazolás nélkül a csapatok táborai, katonai intézmények, katonai hatóságok székhelye, vagy más olyan helyeken tartózkodik, ahol ez a katonai hatóságok rendelete folytán tilos.

A rendelet ellen vétőknek tekinthetnek azok is, akik katonai vonatokban, katonai szállítmányok között, vagy pedig a katonaság részére meghatározott szállítói eszközökön tartózkodnak.

Amennyiben a fenti két szakaszban körülírt cselekményeket árulási, vagy kémkedési szándékkal követik el, úgy ezek büntetése a megfelelő törvényes rendelkezések szerint történik.

3. SZAKASZ

a) Az első hadosztály területén szigorúan tilos adatokat gyűjteni a népesedésre, a hivatásokra, a katonai szolgálataira, a lakosság egyéni, vagy kollektív vagyonára és munkacerejére vonatkozólag, amennyiben az illetékes hatóságok erre nem adtak külön engedélyt.

b) Tilos katonai térképek használata azokban a zónákban, ahol csapatokat vontak össze, vagy katonai erődítményi munkálatokat végeznek.

4. SZAKASZ

Aki az 1., 2. és 3. szakaszban felsorolt rendelkezések ellen vétenek, ezen parancsnokság katonai

birósága elé állítatnak és a 856/1938. számú rendeleti törvény 5. szakaszának értelmében egy hónaptól két hónapig terjedhető fogházzal büntetnek. A katonai bíróság a fogházbüntetést mellett megállapíthatja a II. Carol király büntető törvénykönyv 25. szakaszában megállapított kiszabott mellékbüntetéseket is.

5. SZAKASZ

A következő vallásos egyesüléseknek a büntető törvénykönyv és az állam rendje és védelme érdekében alkotott törvény által előírt büntetések terhe mellett tilos a működésük: millenisták, bibliakutatók nemzetközi egyesülése, Jehova tanui, pentikosztaisták, reszketósek, adventisták, innocentiszták, nazarénusok és stilszták.

Semmiféle vallásos egyesülés, vagy csoportosulás nem fejthet ki tevékenységet, ha nem felel meg a kultuszminisztérium által 1938. július 14-én 26.208 szám alatt kiadott és a hivatalos lap 133 számában megjelent feltételeknek. A nyomdák, kereskedelmi és magáncégeknek tilos ezen betiltott vallási egyesülések részére rőprátokat, vagy más vallási tartalmu munkákat előállítani.

6. SZAKASZ

Az ezen parancsnokság által korábban kiadott rendeletek érvényben maradnak azoknak a rendelkezéseknek a kivételével, amelyek ellentétben vannak ezen rendelettel.

7. SZAKASZ

Ezen rendeletet az utcákon, köz- és magánhelyiségekben és intézményekben úgy a városokban, mint a falvakban kifüggesztik. A kifüggesztés két példányban kiállított jegyzőkönyvek révén állapítatik meg. Az illetékes hatóságok egy példányt ezen parancsnokság katonai bíróságának terjesztenek be.

8. SZAKASZ

Jelen rendelet végrehajtásával, amely a kifüggesztés pillanatában lép életbe, az ezen parancsnokság alatt álló katonai személyek, a bírósági, katonai és polgári rendőrség, valamint a közhatalom ágensei bizatnak meg.

Timisoara, 1939. szeptember 17.

Dragalina J. Corneliu tábornok, az I. gyaloghadosztály parancsnoka.

Davidescu V. V. alezredes, vezérkari főnök.

Vladescu Pantazi őrnagy-hadbíró, katonai ügyész.

Németország élelmezését sikerült biztosítani

Németországban a háború ellenére is sikerült biztosítani a lakosság élelmezését. Azok a rendelkezések, amelyek a megszorítás terén történtek, csupán a vendéglőkben és szállodákban az étlap egyszerűsítésére vonatkoztak, de az ételek kiszolgáltatásán továbbra is az élelmezési jegy rendszerének mellőzésével történik. Ebből következik, hogy Németországban senkinek nem kell aggodnia az élelmezést illetőleg. Az étlap egyszerűsítése, ahogyan azt most bevezették, olyan követelmény, amely Németországban nemcsak a jelen körülmények között, hanem már annak előtte is jelentkezett. Már három év előtt kijelentette Esser Hermann államtitkár, a németországi idegenforgalom vezetője a sajtó képviselői előtt egy alkalommal Münchenben, hogy a végtelenül hosszú étlapnak el kellett tenni és be kell vezetni az egyszerűsített étlapot. Mert — amint mondotta: — Nagy étlap, nagy maradék, nagy romlás. Kis étlap, kis maradék, kis romlás.

A négy oldalon sűrűn telenyomatott étlap nem egyéb, mint nagyfokú pazarlás. Az idegenforgalom érdekében van az egyszerűsített étlapnak az a sajátossága, hogy Németországban is érvényesüljön „a ház különlegessége” és a konyhának ez a különlegessége az étlapon is megfelelő helyet kap-

jon. Külföldön a nagyobb vendéglők és szállodai üzemek különös figyelemmel vannak arra, hogy a vendégek az étlapon a ház speciálistáival kedveskedjenek. Mussolini ösztönzésére az 1935 év végén az olasz újságok versenydíjakat közöltek és eszerint kiintető okleveleket és értékes díjakat kaptak azok a vendéglők, amelyek római étkezési specialitásokat nyújtottak a vendégeknek. A hazai konyha előtérbe helyezése egyben a leghatásosabb propagandát a vendéglői ipar számára. Az egyszerűsített étlap a német konyha erősebb propagálására bírja majd a német vendéglői ipart. Ha a gazdaság alkotást és elhasználást jelent, akkor a gazdaságosság jelenti a legmagasabb alkotást a legkisebb elhasználás mellett. Ez vonatkozik az étlapra is. A német vendéglői ipar hivatásbeli feladatának és hazafiai kötelességének tekintti olyan étlappal szolgálni, amely nem gastronomiai könyv akar lenni különböző rejtvényekkel. Ilyen értelemben rendelkezés is készült, amelyet a gazdasági minisztérium hozzájárulásával a jelenlegi kivételes rendszabályok után állandóan alkalmazni fognak. Kétségtelen, hogy ezt a lépést nemcsak a vendéglői ipar érdekeltje, hanem a nagy nyilvánosság is teljes megértéssel fogadja. Német vendéglőshöz egyszerűsített német étlap illik.

SCALA

rendkívüli sikerrel fut a szezon legnagyobb filmje.

GUNGADIN

Mindenki nézze meg!

E ökszülemben: Péntektől, JEAN GABIN legszebb filmje

„A CSÁBITÓ”

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat kivétel napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A resicai kórház ujjáépítése

A resicai kórház már régen szűknek és elégtelennek bizonyult. A munkaügyi miniszter erre való tekintettel már a tavasszal jóváhagyta a tervet amelynek alapján a resicai kórházat háromszáz ágyásra bővítik ki. A kórháznak lesz belgyógyászati, sebészeti és Röntgen-osztálya. A kórház ujjáépítésére tizenhatszáz millió lei áll rendelkezésre. Miután a munkálatok végzésére még augusztusban megtartott árcléjtést jóváhagyták, az ujjáépítés már ezen a héten megkezdődik. A resicai kórházat kiírják a súlyosabb betegeket az oravicai és aninai kórházakban helyezik el, a könnyebb betegek pedig házi kezelésbe kerülnek. A kórházban átmenetileg mindössze tíz ágyat hagynak meg arra az esetre, ha sürgős műtétre szoruló betegeket hoznának be, akiknek Oravicára, vagy Aninára való szállítása életveszedelemmel jár.

— Oroszország elismerte Szlovákiát. Párisból jelentik: Skarcew berlini szovjet nagykövét Molotov megbízásából vasárnap fogadta a berlini szlovák követet, akivel közölte, hogy a szovjet köztársaság de jure és de facto elismeri a szlovák köztársaságot. Szovjet-Oroszországnak szándékában áll, felvenni a diplomáciai kapcsolatokat a szlovák köztársasággal.

— Szigorúan ellenőrzik a közpénzek kezelőit. Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu miniszterelnök intézkedett, hogy a közgazdaságtan behatóbb tegyék a becsületességi offenzívát. Ennek érdekében a vezérelőnök határozott utasítást kapott, hogy bárki legyen is, minden közpénzt kezelő tisztviselőt közelebbről ellenőrizzenek, a szabálytalanságokat pedig rendkívül szigorúan megtorolják. Azoknak a nevét, akik nem vigyáznak az állam pénzére, fekete listán hozzák nyilvánosságra és ugyanaz történik mindenkiel, aki a közvagyon ellen vétkezik.

— A bécsi rádió román hírszolgálat. Berlinből jelentik: Német közlés szerint a bécsi rádió naponta román hírszolgálati műsort vezet be délután 6 óra 25 perckor, este 20 óra 40 perckor és éjjel 23 óra 40 perckor közép-európai időszámítás szerint.

— Nehézségek a tüzfiaellátás terén. Bucurestiből jelentik: A tüzfia iránti igénylések egyre szaporodnak. A szállítások bizonyos nehézségekbe ütköznek. Bucuresti számára elegendő készletek állanak rendelkezésre, ha azonban a vagonhiány tovább tart, újabb nehézségek merülhetnek fel. (Semnáló)

— A főpolgármester itthon. Tieran Emil dr. főpolgármester a fővárosból, ahol hivataios ügyekben négy napig tartózkodott, visszatért és újból átvette hivatalának vezetését.

— Régi temesvári család sarjának halála. Mayer Vilmos festő ötvennyolc éves korában meghalt. Atyja még nagyon gazdag volt és tulajdonosa volt az egykori Törökcsászár vendéglőnek és kávéháznak. A vállalatot fia örökölte, aki azonban az idő folyamán teljesen elszegényedett és az utóbbi években már csak barátainak és rokonainak támogatásából élt. Nemrég kórházba került, ahol most bevégezte életét.

— Józseffalvaért. A legett Józseffalva ujjáépítésére Vass Dezsőné olvasónk 150 lei adományozott. Gyűjtésünk ezzel 69.021 lei. Ezenkívül R. csenei olvasónk egy csomag ruhaneműt adományozott a Józseffalvaiak számára. A gyűjtést folytatjuk és minden adományt a Déli Hírlapban nyugtázzunk.

Szeptember 19
Kedd
Januárus Vilmos,
Trofin

1213. szeptember 19-én ölték meg a pilisi erdőben Gertrud magyar királynét, II. Endre király feleségét Bánk bán és özszeesküvő társai. Gertrud ellen nagy volt az elkeseredés, mert amíg a király a Szentföldön harcolt, addig mellőzte a magyarokat és a magas hivatalokba idegeneket ültetett, az ország pénzét elpazarolta, a nép pedig éhezett. Bánk bán, akit a királyné férje becsületében is mélyen megsértett, amennyiben feleségét, Melindát, öccsének, Ottónak a kezére juttatta, bosszút esküdött és létrehozta az özszeesküvést, amely a királyné halála mellett döntött.

1802. szeptember 19-én született a sáros megyei Monok községben Kossuth Lajos, az 1848-iki magyar szabadságharc vezetője. Kossuth a szabadságharc leverése után külföldre menekült. Járt Törökországban, Angliában, Amerikában és végül Olaszországban telepedett le.

— Jugoszláviában ellenőrzés alá vetik a gabona-, élőállat- és fémkivitel. Belgrádból jelentik: A Nemzeti Bank deviza bizottsága elhatározta, hogy szigorú ellenőrzésnek vetik alá a gabona, fűzélék, fatermékek, állatok, alkohol, ércek és fémek kivitelét.

— Angol csatahajó üldözése vett egy japán gőzöst. Tokióból jelentik: A Karatsu 5500 tonnás japán hajót a Fülöp szigetektől visszatérőben Kyushutól 400 kilométernyire déli irányban, tehát japán vizeken egy angol csatahajó üldözése vette és fenyegette. Megállapították, hogy a csatahajó a hongkongi angol haditengerészeti támaszponthoz tartozik.

— Magasrangú jugoszláv katonatisztet leölt az alantasa. Belgrádból jelentik: Tilar Adolf ezredest, akit két hónappal ezelőtt neveztek ki dandárparancsnokká, a vranaí tiszti kaszinóban leöltte Kaemanovic Jovan főhadnagy. Megállapították, hogy a merénység üldözési mániában szenved.

— Nagy külföldi érdeklődés a román búza iránt. Bucurestiből jelentik: A lapok jelentése szerint a külpolitikai események hatása alatt a búza ára igen nagy mértékben emelkedett. Külföldről nagy tömegű igénylés érkezik, ami állandóan növekszik, ami meghaladja az ország kiviteléi képességeit. Legnagyobb arányú rendelések Olaszországból, Németalföldről, Angliából, Görögországból és Svájcából érkeznek. Szakmai körökben az a vélemény, hogy néhány napon belül a búza ára vagononként eléri a 60.000 leit, sőt esetleg még is haladja ezt az összeget.

— A petróleumvidékek védelme. Bucurestiből jelentik: A légvédelmi parancsnokság behatárolt foglalkozik a kőolajtermő vidéken lévő tartályok elrejtésének kérdésével és különösen az ipari vidéke vonatkozásában képezi tanulmány tárgyát ez a probléma. Hasonlóképpen nagy jelentősége van a kérdésnek a kikötők tekintetében is. Számos gyakorlati módszert tanulmányoztak, különösen a kőolajnak földalatti tárolását.

— Gyűjtözött az elmebeteg megszökött beteg. Bucurestiből jelentik: Trifen Vasile elmebeteg megszökött az elmebetegintézetből és hazament Sipoeni-be, ahol felgyújtott egy szalmakazalt. Az örült ember az egész falut felgyújtással fenyegette, de a csendőrségnek sikerült letartóztatni.

— Egyik futballdrukkáló agyonszúrta a másikat. Chisinauból jelentik: Vasárnap az egyik sporttérén futballmeccset játszottak le, amelynek befejezése után a nézők között verekedés keletkezett. A verekedés a 18 éves Pricelde és a 15 éves V. Cojucar között fajult el különlegesen. Ennek során a 16 éves fiu két rántott és szvenszurta ellenfelét, aki a közönség szemelátára kiszendvedt.

— Ezer éves festményt találtak egy német kolostorban. A németországi Hóxter mellett levő Corvey-kolostorban, amely a 9. századból való, igen értékes művészettörténelmi felfedezést tettek. Egy nagyobb tatarozás alkalmával olyan festmény maradványaira akadtak, amely a kolostor keletkezésének első idejéből való, vagyis a 9. századból. Olyan festményről van tehát szó, amely Németországnak az Alpesektől északra levő vidékén a legrégibb művész emlékek közé tartozik.

Mozi

M Ű S O R:

KEDD, SZEPTEMBER 19.

CAPITOL: A két árva (francia film).
APOLLÓ: A dzsungel tragédiája (II. rész, angol film).
CORSO: Gyilkolt, vagy nem? (francia film).
SCALA: Gunga Din (angol film).

ZEISS Ki a szemé szereti
PERIVIST szemüveg

KESEKEMÉI -nél

veszi. Temesvár, I., Bul. Duca
Jönnék az őszi és téli esték, itt ideje, hogy szemére gondoljon!

(—) Káldory Marcell halála. Káldory Marcell, a temesvári kereskedelmi társadalomnak a megalapítója, 76 éves korában meghalt. Evtizedeken keresztül működött Temesvárott és ismerettségét nevével. Néhai Szana Zsigmond bankigazgató munkatársa volt és tevékenyen részt vett a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság kereskedelmi osztályának megszervezésében, később pedig önálló kereskedelmi vállalatot alapított, amelynek vezetésétől betegeskedése miatt néhány év óta visszavonult. Halálát gyászoló özvegye, született Steiner Gizella, fia, Káldory Andor és felesége, született Krayer Vilma, Káldory leánya, két veje, anyósa, unokája és nagy rokonai. Temetése ma, kedden délután három órakor lesz a zsidó temető halotti csarnokából.

(—) Egyetlen bizottság előtt lesznek Temesvárott az őszi érettségi vizsgák. A közoktatásügyi minisztérium rendelkezése szerint Temesvárott egy bizottság előtt lesznek az őszi érettségi vizsgák. A bizottság a Diaconovici Loga-liceum épületében fog működni. Elnöke a bizottságnál a temesvári, oravicai és lugosi érettségi vizsgáznak. A karánsebesi és petrozséri középiskolák jelöltjeit az aradi bizottság vizsgálja. A kereskedelmi liceumok jelöltjei számára Craiován működik egy bizottság, amely a temesvári és lugosi jelöltek is vizsgáznak. A lipcai kereskedelmi liceum végzett növendékei a gyulafehérvári bizottság előtt tesznek érettségi vizsgát.

(—) Mustetiú rendőrfőnök megbízatása. Mustetiú Coriolan komisár, a gyárvarói rendőrség főnöke, megbízást kapott az erzsébetvárosi rendőrség vezetésére is.

(—) A kútba ugrott egy asszony. Dippold Franciska negyvennyolc éves németszentpéteri asszony öngyilkossági szándékkal a kútba ugrott és meghalt. Tettét az egyik szomszéd fedezte fel, aki a kútból vizet akart venni. A szerencsétlen asszony súlyos betegsége miatt követte el az öngyilkosságot.

— Székelyi zavaroknál és az ezekkel járó talános rosszullétnél a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a puffadtságot csakhamar csökkenti, az anyagcsere és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Kérdezze meg orvosát.

(—) Három betörés Lugoson. Egyetlen észak három betörést követett el Lugoson. Imeretlen tettesek behatoltak Wisnowszky Mihály kereskedő üzletébe, ahonnan háromezer lei készpénzt és hater ezer letertkü árú vittek el. — Betörők jártak József Konrád borhelymester üzletében is, ahol szákmánvuk háromezer lei értékű volt. — Betörés történt még Kozma János kereskedőnél is, ahol azonban csak jelentéktelen értékű szákmánvura tettek szert.

(—) Halálozások. Meghaltak: Bittó Ferenc hatminchéttendő bádógosmester, Székely Julián született Kéri ötvenöt éves, Hackernadel Annyolcvannégy éves, Micuta Demeter huszonhét éves földműves, Gouteanu Eugen huszonkilenc éves halott.

(—) A mezőgazdasági kamara búzakiállítás rendez. A temesi mezőgazdasági kamara vezetése ültést tartott, amely foglalkozott az öt éves gazdasági tervvel. Ez a terv a termelés fokozását és állattenyésztés fejlesztését célozza. Tíz vagon búzvetőmagra cserélnék ki, továbbá harminc tisztítógépet rendelnek. Lippa és Rékás járásában a gazdasági felszerelést gépekkel és szerszámokkal legészítik. Előkészületeket tesznek az október elejére tervezett búzakiállítás és verseny megrendezésére. A tengertermés betakarítása kölcsönös segítségnyújtással megy végbe. Vinga és Rékás kerületében a szőlészeti kultúrát fejlesztik. A zsebelői lattenyésztési felügyelőség részére háromezer leiszavattak meg. Végül a bizottság hozzájárult a mezőgazdasági kamara mellett létesítendő szőlészeti felállításához.

A Siegfried- és Maginot-vonal jelentősége

Franciaország és Anglia hadüzeneata a világ figyelmét arra a két hatalmas erődvonallra irányítja, amelyek a nyugati fronton egymással farkasszemet néznek. Franciaországnak megvan a maga Maginot-vonala, Németország pedig a Siegfried-vonalat építette fel hihetetlen erőfeszítéssel, csodálatosan rövid idő alatt.

Mind a két részről bevezetetlenek nevezik ezeket a vonalakat,

amelyek kisebb és nagyobb páncélerődöknek, géppuskafélszereknek, megfigyelőhelyeknek a végtelen sorából állanak, földalatti kaszárnyákkal, betonfedezékekkel, melyen a földre ásozott összekötőutakkal, élelmiszer- és lőszerraktárakkal. Mit érnek ezek az erődítmények?

Mennyiben képesek a modern nehéz tüzérség gránátosójának ellenállni?

Százezreket érdekelnek ma ezek a kérdések és éppen ezért nem érdektelen egy pillantást vetni ezekre a tapasztalatokra, amelyek a hadvezetőségek az 1914—18-iki világháborúban az állandó jellegű erődítményekkel tettek.

A háború első fázisában Lüttich és a gyengébb francia erődök egymástól omlottak össze a magyar-osztrák 30.5 cm-es mészarak és a német 42 cm-es mészarak gránátjainak a tüzeiben, éppen úgy, mint később a Njemen-vonal orosz erődítményei. Ezek az erődítmények azonban valamennyien régebbi eredetűek és gyengébbek voltak. Igazán komoly szerepet a világháborúban csak négy erődítmény játszott, — Przemysl, a tiroli olasz erődvonala, a lavarone-folgariai fensíkon épített osztrák erődvonala végül Verdun.

Ami Przemyslt illeti, a legendás galíciai vár tizenhárom páncélerődje és huszonegy páncélnélküli köépitményű erődje közül

az orosz nehéz tüzérség egyetlenegyét sem tudott összerombolni.

Az orosz nehéz tüzérség azonban nem állott olyan fokon, hogy a modern nehéz tüzérséggel össze lehetne hasonlítani. Az osztrák-magyar tüzérség főlegében volt az olasz tüzérséggel szemben is, mert míg a tiroli olasz erődvonala páncélerődj Campomolontól egészen Casa Rattig, valamennyien összecementáltak a harminc és felesek tüzeiben, addig a lavarone-folgariai vonal hét erődje közül az olasz 28 cm-es mészarak egyetlenegyét sem tudták megsemmisíteni. E sorok írójá, aki tüzértiszt volt, a Hétközség fensíkján, saját tapasztalatából tudja, hány telitalálat érte San Sebastiano, Luserna és Serrada páncélerődjeit, anélkül, hogy harc képtelenekké váltak volna. Ezek a tapasztalatok már azt mutatták, hogy alkalmas helyre épített, erős betonfedéssel ellátott és erősen páncélozott erődítmények a legerősebb tüzérségi tüzeiben is meg tudták állni. A legfontosabb tapasztalatokat azonban az állandó jellegű erődítmények értékére vonatkozólag mégis csak Verdun szolgáltatta.

Palat francia katonairó, „La grande guerre” című könyvében idézi de Grandprey francia tábornoknak egy jelentését a verduni erődök ellenállóképességéről. Ebben a jelentésben csaknem fantasztikusnak látszó adatok vannak.

Grandprey megírja, hogy

Vacheraville erődje 1917 október 31-ig 7940 gránáttal ütöt kapott.

Ezek közül 110 találat 42 centiméteres gránáttól származott, 2138 találat 38 centiméteres gránáttól, 305 találat 28 centiméterestől, 5038 találat 21 vagy 15 centiméterestől. A többi találat kisebb kaliberű lövegektől származott.

Összesen ezerkilencszáz tonna vas és acél zuhogott az erődre,

160 tonna robbanóanyag rombolta szét a falait és kupoláit. Fort Moulainville 8500 találat érte, köztük 330 találat 42 centiméteres és 770 találat 30.5 centiméteres, 28 centiméteres és 21 centiméteres gránáttól —

az erőd azonban tartotta magát!

Sonville, Tavannes és La Laufée erődöket 30—40 ezer találat érte, anélkül, hogy harc képtelenekké váltak volna. Fort Souville legénysége 1916 július 11-én visszaverte a németek utolsó rohamát.

Mikor a franciák visszafoglalták Douaumont erődjét, amelyet a németek február 25-én elfoglaltak, tüzetesen megvizsgálták az erőd állapotát és a következő eredményre jutottak:

Az 1885 előtt épített erőd páncélozatlan vagy nem betonozott részei nem voltak képesek a németek tüzérségi tüzeinek ellenállni. Ezzel szemben egy két és fél méteres vastagságú betonfedezéket,

avagy egy 1.75 méter vastagságú vasbetonfedezéket a használatban levő legnagyobb kaliberű gránát sem volt képes átütni. Egy 42 cm-es gránát telitalálat, amely egy ilyen masszív betonfedezéket ért, 80 cm. mély töcsért ütött, egy másik találat, amely majdnem ugyanazon a helyen ütött le, egy méteres töcsért szakított a betonfedélén. Douaumont földfeletti kazamatái közül, amelyek betonnal voltak fedve, csak ötöt rombolt szét a német tüzérség gránátosója, tizenhárom a földfeletti kazamaták közül használati állapotban maradt, a földalattiak pedig valamennyien használható állapotban maradtak. Ezek a kazamaták 170 m. hosszúak és harminc méter szélesek voltak, betonfedelük pedig 2.5 méter vastag. Egnéhány telitalálat, amely a betonfedélet érte, méteres töcsereket szakított benne, de a betonfedél alsó oldalán még csak repedések sem mutatkoztak. A betonfedezék tehát a legerősebb tüzérségi tüzzel szemben is ellenállóképességű bizonyult.

A nehéz ágyúk páncéltornyai mind tökéletesen ellenállottak. Ezzel szemben a könnyebb, gyengébb páncéllal védett géppuskafélszerek, megfigyelőhelyek stb. elpusztultak. Az egyetlen nehéz páncéltorony, amely tökrement, Fort Vaux egyik tornya volt, de ezt sem telitalálat tette tönkre, hanem az, hogy a torony alatti lőszerraktárban 875 kilogram löpor felrobbant.

A nehéz ágyúk tüzhátása a talajban magában még 14 méter mélységben is megmutatkozott és

Még férjének sem árulta el, hogy nem gazdasszonya hanem édesanyja volt

Az eltűnt gyermek örökségi pere Liszt Ferenc tanítványának hagyatékáért

Miskolcra írják: Rendkívül érdekes örökségi perrel foglalkoznak három év óta a különböző bírói fórumok. Azt kell eldönteniük a bíróságoknak, kit illet meg a Budapest 1936-ban 80 éves korában elhunyt özvegy Lányi Lajosné született Baumgarten Regina, az egykori zongorista „csodagyerek”, Wagner Richard, Liszt Ferenc és Erkel Ferenc kedvencénél az örökség? Pontosabban: valóban az elhunyt leánya-e az örökséget pereskedő Mizser Lajosné született Baumgarten Mária, diósgyőri lakos, aki édesanyjának három évvel ezelőtt bekövetkezett haláláig

még férjének is gyermekének sem árulta el a titkot,

hogy Lányi Lajosné, Liszt Ferenc tanítványa, a zongoratanításból elégedő matróna tizenhárom éven keresztül

nem gazdasszonya, hanem édesanyja volt...

Vagy hetven évvel ezelőtt egy alig tíz éves miskolci leányka, akit zenei csodagyerekként tartottak, Bécsbe utazott, hogy bemutassa zongoratudását az ott élő Liszt Ferencnek. A nagy zeneköltő felfigyelt a leányka játékára, megsimogatta, homlokon csókolt a bámulatos tehetségű gyereket, aki később a konzervatórium növendéke lett. Bejutott a társasági élet legjobb köreibbe. Liszt Ferenc révén Wagner Richard és Erkel Ferenc figyelmébe is ráirányult.

A fiatal leány évekként később megismerkedett egy klinikai tanársegéddel, szerelme fejlődött ki köztük, kitűzték az esküvő napját, de a sors másként határozott:

a vőlegény a házasságkötés előtt hirtelen meghalt.

Néhány hónappal később Baumgarten Reginának gyermeke született; az újszülöttet a Bécs melletti Ottakringben helyezte el.

A dajkaságba adott gyermek: Mizser Lajosné született Baumgarten Mária.

Mizsere hatvan éves koráig nem mondhatta ki ezt a szót: édesanyám, mert az egykori zongoraművész nő titkát magával vitte a sírba.

— Csak az újságból tudtam meg, — folytatja elbeszélését Mizsere — hogy édesanyám, akinél mint „szegény rokon” 15 éves koromtól férjhezmenésemig éltem, — meghalt.

Baumgarten Regina vőlegénye halála után viszálykodózt Miskolcra, gyermekét Ottakringben hagyta. A szép zongoraművész nő feleségül ment egy

Különleges ülőbutorok

szakszerű készítése és mindennemű javítások

Reichardt Gyula

kárpitosnál, III., Bulevardul Carol 13. szám

azt mutatta, hogy az erődöket az oldalozássalalakkal és bekötőutakkal összekötő utakat ennél mélyebbre kell helyezni, hogy azok a tüzérségi tűz elől biztonságot nyújtsanak.

Grandprey tábornok jelentésében már akkor arra a következtetésre jutott, hogy

az állandó jellegű erődítmények egyáltalában nem játszották el szerepüket.

Csak azt a követelményt állította fel, hogy az erődítményeket nem szabad a terep kiemelkedő pontjain elhelyezni, hanem olyan vonulatokban, amelyek már alakulatuknál fogva bizonyos fedezéket nyújtanak. Ezeknek a szempontoknak az alapján építették meg a franciák a Maginot-vonalat, de a németek is ugyanezeket a szempontokat tartották maguk előtt, amikor a Westwall megépítették. Ha a mostani háborúban a két évenfél nehéz tüzérsége ugyanaz lenne, mint 1918-ban volt, akkor mind a két erődvonala egyaránt bevezetetlen lenne.

A kérdés tehát az, hogy milyen mértékben fejlődött az ostromló tüzérség és mennyivel nagyobb most a lövedékek áttörőereje.

Huszonöt évvel ezelőtt a 30.5 centiméteres mészár és a németek 42 centiméteres mészara volt a háború nagy technikai meglepetése. A legközelebbi napok vagy órák el fogják dönteni, tartogat-e valamelyik fél ebben a háborúban is ilyen meglepetést.

Lányi Lajos nevű mérnökhez. Boldog házasságot éltek, a férj nem sejtette, hogy feleségének gyermeke van. Nem is tudta meg soha. Tizenöt év múltán Baumgarten Regina azzal állott elő, hogy magához veszi egy „szegény rokonát”. A férj beleegyezett, így került a házhoz az ottakringi leányka. Tizenhárom év múlva férjhez ment Mizser Lajoshoz, aki a diósgyőri gyárban kapott alkalmazást. A férjnek

sejtelmé sem volt felesége származásáról,

a titok továbbra is titok maradt.

Három évvel ezelőtt, Lányiné halála után megindult a per az örökségért. Lányiné nővére ugyanis bejelentette az örökségre törvényes igényét és Mizsere is ragaszkodott a hagyatékhoz. Mizsere ügyvédje az iratok egész sorát vonultatta fel annak bizonyítására, hogy

Mizser Lajosné Lányiné édes gyermeke.

Bemutatta Mizsere születési bizonyítványát, amely szerint ő Baumgarten Regina Mária nevű leánya. Erre a nagynéni, Baumgarten Regina testvére, ellenbizonyítást szerzett. Azt akarta bizonyítani, hogy

Bécsben két Baumgarten Regina élt, mindkét lőnek ugyanazon a napon gyermeke született s mindkét gyerek neve: Mária.

Erre Mizsere ügyvédje kimutatta, hogy az egyik bécsi anyakönyvi kivonatban, amely Mizsere született Baumgarten Mária születési bejelentéséről szól, az anya neve mellett ott szerepel az „aus Miskolc” megjegyzés. Itt tehát vagy az történt, hogy egy személy különböző módon jelentette be az újszülöttet, vagy pedig két különböző személy tette a születési bejelentést.

A miskolci törvényszék már ítéletet hozott a perben,

megállapította Mizsere, született Baumgarten Mária házaváltozó örökösödési jogát.

ami azt jelenti, hogy Mizsere az örökhagyónak édes gyermeke. A debreceni tábla azonban, amely elé az elhunyt nővére vitte a vitás kérdést, pótbizonyítást rendelt el, megkereste Bécs járásbíróságát annak tisztázására: mi az oka, hogy egy és ugyanazon napon Baumgarten Mária újszülöttről két születési anyakönyvi feljegyzés történt és még hozzá mindkét feljegyzés szerint az újszülött édesanyja: Baumgarten Regina?...

A bécsi akta megérkezése után dönt a tábla a hagyatékáról.

Megváltoztatták a sorozási törvényt

A váltólovasok (schimbások) motorkerékpárral is bevonulhatnak

Bucurestiből jelentik: Öfélése az uralkodó rendeltetvényt irt alá, amellyel a sorozási törvény több szakaszát módosították. Így többek között megváltoztatták a törvény 51-ik szakaszát, amelynek értelmében a jövőben a sorozó bizottságok figyelembe veszik a jelentkező ifjak testalkatát, foglalkozását és beosztásukat illetően, a lehetőséghez mértén, saját kívánásait is szem előtt tartják. A módosított sorozási törvénynek további fontos rendelkezése, hogy azokat a katonaköteles ifjakat, akik premittáris szolgálatot nem végeztek, három évi időtartamra vonultatják be. Egy másik érdekes intézkedése a módosított sorozási törvénynek, hogy a jövőben a schimbások (váltólovasok) motorkerékpárral is bevonulhatnak. A váltólovasok és motorkerékpár-schimbások, valamint azok, akik három esztendői időtartamra vonultak be, a jövőben szolgálati idejükre, a schimbások pedig az első két esztendőre mentesülnek az adicónális adó és a fix illetékek fizetése alól. A motorkerékpár-schimbások szolgálati idejükre és az első szolgálati periódust követő időszak után még három esztendőre mentesülnek minden olyan illetékfizetés alól, amelyet a motorkerékpár után az államnak, tartományoknak, megyének vagy községnek tartoznak leróni.

Rádió

KEDD, SZEPTEMBER 19.

Bucuresti, 7: Hanglemek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsok, 12: Időjelzés, 12.03: Hanglemek, 13: Időjelzés és sportközlemények, 13.05: Balalajkazené, 13.35: Jazz, 14: Látványosságok, 14.10: Hírek, 14.30: Jazz, 15.10: Időszzerű közlemények, 19: Időjelzés és időjárásjelentés, 19.02: Tudományos krónika, 19.17: Hanglemek, 20.05: Felolvasás, 20.20: Hanglemek, 20.35: Énekszámok, 20.55: Szimfónikus zene, 22: Sport hírek, 22.25: Táncclemek, 22.40: Hanglemek, 23.00: Hírek, 23.15: Hangverseny, 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. (Állandó műsorok hétköznapokon). 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemek utána étvend, 11: Hírek, 1: Harangszó, 13.40: Hírek, 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés, 15.30: Hírek, 16: Piaci árak, élelmiszerárak, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, 20.15: Hírek, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.40: Hírek idegen nyelveken, 1.05: Hírek.

Budapest I. 11.20: Felolvasás, 11.45: Felolvasás, 13.10: Katonazené, 14.30: Művészletek, 17.10: Asszonyok tanácsadója, 18.15: Édes Anyanyelvünk, Előadás, 18.40: Grieg-hangverseny, 19.50: A magyar népművelés és a magyar művelődés, Előadás, 20.25: Dankó Pista és Fráter Lóránd-nóták, 21.20: Móríc Zsigmond csevegése, 21.50: A Zeneművészeti Főiskola tanáraiból alakult kamaragruppa, 23: Kedvelt lemezek, 24: Szalónzene.

Budapest II. 19: Magyar-ország félóra, 19.30: Francia nyelvoktatás, 20.30: Mezőgazdasági félóra, 21: Hírek, 21.30: Gézi Barnabás zenekarának műsorából, 22: Magyar jog mesterei, Előadás, 22.30: Gígyzené, 23: Időjárásjelentés.

SZERDA, SZEPTEMBER 20.

Bucuresti, 7: Hanglemek, torna, háztartási és orvos tanácsok, 12: Időjelzés, 12.03: Hanglemek, 13: Időjelzés, sportközlemények, 13.05: Svájci és bécsi zene, 14: Látványosságok, 14.10: Hírek, 14.30: Hanglemes műsor folytatása, 14.15: A Munka és jókedv trió hangversenye, 15.10: Időszzerű közlemények, 19: Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02: Művészeti krónika, 19.17: Hanglemek, 19.35: Hanglemek, 20.05: Előadás, 20.20: Fuvola hangverseny, 20.40: A rádió zenekarának hangversenye, 22: Hírek, sporteredmények, 22.25: Táncczene, 22.35: Hangverseny, 23: Hírek, 23.15: Közvetítés a Continental étteremből, 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 11.15: Gyermekélelőlt, 11.45: Felolvasás, 13.10: Stepat Eugen balalajka-zene, 14.30: Rendőrzene, 17.15: Felolvasás, 18.15: Hanglemek, 18.40: Fesztv Masa előadása, 19.40: A Rádió Szalónzenekara, 20.25: Dés, Bartalis János erdélyi városképe, 20.40: K. Füzesesvári Mária zongorázás, 21.10: Csirkefogó, Rádió vigjáték három fevonásban, 22.10: Nagy Margit énekel zongorakísérettel, 23: Gígyzené, 24: Szórakoztató hanglemek.

Budapest II. 19.45: Olasz nyelvoktatás, 20.35: Sz. Horváth János csevegése, 21: Hírek, 21.20: Katonazené, 22.35: Időjárásjelentés.

SPORTSEMÉNYEK

Izgalmas küzdelem után döntetlenül végződött a Ripensia-UDR nemzeti bajnoki mérkőzés

A két csapat izgalmas mérkőzést vívott egymással az Electrica-pályán. A mérkőzés elején az UDR veszélyesen támadott és sikerült is a vezető gólt megszereznie. Azután a Ripensia nyugodtabban játszott és a tizennyolcadik percében Maru kiegyenlített. A Ripensia támadások megszabták a resicai védőket és néhány percel később Dobay góljával már vezetett a temesvári csapat. A resicai együttes csatársora nagy erővel igyekezett gólhelyzeteket kidolgozni és a játék változatos lett, de a temesvári védelem erősen vépte a kapuját. A harmincötödik percében Maru szabadrugásból megszerezte a Ri-

pensia harmadik gólját. Szünet után ismét a Ripensia került fönybe és Haas berugta a negyedik gólt. Ekkor már úgy látszott, hogy a Ripensia biztosan megnyeri a két pontot, de a resicai csapat nem adta meg magát. Az UDR fokozta az iramot, a melynek hamarosan mutatkozott is a hatása, mert Zsizsik berugta az UDR második gólját. A Ripensia fedezetsora ekkor visszaesett és mindinkább az UDR került fönybe. A resicai csapat lelkes játéka meghozta az eredményt, mert Micu gólja után Zsizsik szép lövéssel kiegyenlített és így 4:4 (3:1) lett az eredmény.

Chinezul-Ilsa—Vulturii 2:1 (0:1)

A Chinezul-Ilsa csapata szép játékkal legyőzte a Vulturii együttesét és ezzel megszerezték a fontos pontokat. A lugosi csapat keményen védekezett, de még így sem tudta megakadályozni a lelkesen játszó ila-kékek győzelmét. Az első gólt a Vulturii érte el és a Chinezul-Ilsa, bár állandóan támadott, csak a második félidőben tudott Kovács góljával egyenlíteni. Utána a lugosi csapat védekezésre rendezkedett be, de a temesvári együttes Bajusz góljával mégis megszerezte a győztes gólt.

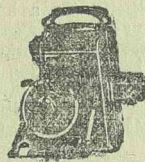

Foto-Sport Optik

Fotolaboratorium
„Agfa”, „Kodak” és „Voigt-
länder” gépek és filmek.
A. M. Mülley
Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

Ismét győzött az Electrica

A temesvári villamoscsapat Medgyesen játszott B-liga bajnoki mérkőzést a Sparta együttese ellen és megérdemelten győzött. Az Electrica már három góllal vezetett, de azután sikerült a Spartának az eredményen szépíteni és így 3:2 (2:0) lett az eredmény.

A Gloria döntetlenül játszott Petrozényban

Gloria — Jiul 2:2 (0:0). Az aradi Gloria csapata Petrozényban játszotta le a harmadik bajnoki mérkőzését a Jiul együttese ellen. Annak ellenére, hogy a Gloria tartalékosan állott ki, sikerült az egyik pontot hazahozni. Az aradi csapat góljait Luca és Codreanu szereztek, míg a Jiul részéről Szabó és Medve II. volt eredményes.

Jobb volt a bajnokcsapat

Venus — TMAC 3:0 (1:0). A Venus végig jobban játszott ellenfelénél és így megérdemelten szerezte meg az értékes bajnoki pontokat. A temesvári csapat játéka igen nagyszámú közönség volt kíváncsi. A TMAC egyenrangú ellenfélnek bizonyult csak a kapura lövésekkel nem volt szerencséje. Góllövők: Enc, Carciog és Iordache.

Jó a Kárpát FC

Kárpát FC — Victoria 2:0 (1:0). A nagybányai csapat sokat nyert Pernekével, mert a csapat most sokkal eredményesebb és a támadósora is nagy áttűt erővel bír. A gólokat Hangu és Lukács szereztek.

A kerületi bajnokság eredményei

Az elsőosztályú bajnokság eredményei a következők: Banatul—CFR 3:1 (1:1), Kadima—Jandarmi 5:2 (1:2), Rapid—Vulturii 0:0.

A másodosztályú bajnokság eredményei a következők voltak: CSHN—III. kerületi FC 2:1 (1:1), Cultura—Ancora 2:2 (1:0), Victoria—Dura 5:0 (4:0), Juventus—Fortuna 1:1 (1:0).

Egyéb B) osztályos mérkőzések: Piskii CFR — CFR Turnu Severin 2:1, Mica — Minerul 5:0, Electrica — Sparta 3:2 (2:0), Kinizsi — Vulturii 2:1 (0:1), Dacia Unirea — NAC 3:1 (0:1), Crisana — Sodronvivar 1:0, Universitatea — Törökves 7:0, Monopol — Victoria 2:0, Cementul — Olimpia 4:2.

A nemzeti bajnokság állása:

Venus	2	2	0	0	6	0	4
Kárpát FC	2	2	0	0	4	0	4
Rapid	2	2	0	0	9	2	4
Ripensia	2	1	1	0	7	4	3
Juventus	3	1	1	1	5	7	3
TMAC	2	1	0	1	3	5	2
Gloria CFR	2	1	0	1	3	8	2
Sp. Studentesc	3	0	1	2	7	9	1
UDR	2	0	1	1	4	6	1
U. Tricolor	2	0	1	1	2	3	1
Victoria	2	0	1	1	0	2	1
AMTE	2	0	1	2	1	5	0

A B) liga II. csoportjának állása:

Electrica	3	3	0	0	6	3	6
Kinizsi	3	3	0	0	13	7	6
Mica	3	2	0	1	10	2	4
Vulturii	3	2	0	1	7	3	4
Jiul	3	1	2	0	4	3	4
Minerul	3	1	1	1	2	5	3
Piskii CFR	3	1	0	2	3	5	2
Gloria	3	0	1	2	8	10	1
CFR Severin	3	0	0	3	3	9	0
Sparta	3	0	0	3	3	11	0

A temesvári evezősverseny eredményei

Temesvárott szezonzáró evezősverseny volt, a melynek eredményei a következők: Egyevezős junior: 1. Barth (CFR), 2. Prochaska (Ruderclub). Négyes kormányos kezdők részére: 1. CFR, 2. Ruderclub. Négyes kormányos junior: 1. Előre, 2. Ruderclub. Egyes kezdők részére: 1. Lux (Előre), 2. Barth (CFR). Egyes kajak: 1. Licht, 2. Graf, mindkettő Ruderclub. Kettős kajak: 1. Schmith—Schäfer (Ruderclub), 2. Gerdanovits—Jäger (Ruderclub). Kétpárevezős junior: 1. Előre, 2. Ruderclub. Kétevezős kezdők: 1. Ruderclub, 2. Előre.

Pontot adott le a Hungária a magyar nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján

A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolították le. A forduló meglepetése, hogy a Hungária, amely a múlt héten legyőzte az Újpest együttesét, pontot adott le a Kispest ellen. Az ujonc Kassai AC megszerezte első pontjait. Eredmények:

Újpest — Bocskay 4:0 (2:0), Kispest — Hungária 3:3 (3:1), Ferencváros — Szeged FC 5:1 (0:1), Gamma FC — Elektromos 0:0, Törökves — Haladás 2:1 (1:0), Kassai AAC — Szolnoki MÁV 1:0 (1:0).

DÉLI HÍRLAP

Bucurestiben

minden újrágloszkban

k a p h a t ó

Kérje a DÉLI HÍRLAPOT

= KÖZGAZDASÁG =

Az új devizatörvény kiterjeszti a minisztertanács hatáskörét

A szabadforgalmi devizák csak a tőzsdén értékesíthetők. Új rend az exportdevizák eladásánál

Bucurestből jelentik: Öfelsége, az uralkodó devizákra alírta azt a rendeletét, amellyel a devizarendszert módosították.

A módosítás értelmében az exportból befolyó devizákat a következőképpen használják fel: 45 százalékot az államnak szállított fegyverek, a közadóságok és az állam külképviseletei által eszközölt kiadások fedezésére fordítanak. Harminc százalékból a nyersanyagok ellenértékét fizetik ki, míg 25 százalékot a termelés fokozásához szükséges anyagok behozatalára, továbbá olyan magán pénzügyi áttalálásokra használnak fel, amelyek tanulmányi, turisztikai, vagy gyógykezelési utazással vannak összefüggésben. A rendelet kimondja, hogy amennyiben a körülmények megkívánják, úgy a nemzetgazdasági miniszter előterjesztésére a kormány minisztertanácsa jegyzőkönyvvel a következő intézkedéseket fogadhatja:

a) Az export és import ellenőrzése és szabályozása valamennyi Romániával összeköttetésben álló ország esetében.

b) Az exportműveletek mérséklése azon országokkal szemben, amelyek megszorított intézkedéseket alkalmaznak olyan árucikkekre vonatkozóan, amelyekre nekünk nemzetvédelmi, vagy nemzetgazdasági szempontból szükségünk van.

c) Az export korlátozása azon országokba, amelyek a rendelkezésre álló devizát felhalmozzák.

d) A nemzetvédelmi, vagy nemzetgazdasági szempontból nélkülözhetetlen árucikkek exportjának betiltása.

e) Intézkedések fogadásítása olyan esetekben, amikor idegen pénz nemek esetleges értékesítése folytán —, amely háborús állapotból, vagy egyéb okból következnek be —, veszteséget okozhatna nemzetgazdaságunknak.

f) Intézkedések fogadásítása a háborús állapotból adódó szállítási veszélyek elkerülésére.

g) A fizetési és clearing egyezmények felmondása olyan esetekben, amikor azok háborús állapot miatt normális és hasznos módon nem tarthatók fenn.

h) Intézkedések fogadásítása annak érdekében, hogy kereskedelmi összeköttetésünk a külföldi országokkal nemzetvédelmi és nemzetgazdasági szempontból kielégítő legyen.

A jelen rendelet harmadik szakasza értelmében az 1939. október 1. utáni exportból származó devizák 30 százalékát a hivatalos árfolyamon (plusz 30 százalékos felár) a pénzügyminisztériumnak kell átengedni és ebből a célból a Banca Natională befizetni. A fennmaradó 70% felett az exportörök rendelkeznek, akik azt a korlátlan hitellel bíró bankok útján külföldi fizetéseknek használhatják fel. A korlátlan hitellel bíró bankok az exportból származó devizák 70 százalékát csakis a tőzsdén keresztül és a másik 30 százalékát a Banca Natională-nál történt befizetésétől számított legkésőbb 15 napon belül értékesíthetik. Ez a határidő minisztertanácsa jegyzőkönyvvel megváltoztatható. Abban az esetben, ha ezeket a devizákat a már említett időn belül nem használják fel, úgy a Banca Natională-nak jogában van azt a hivatalos árfolyamon, illetve az ehhez hozzászámítandó 38 százalékos felár mellett saját részére megszerzeni.

A jelen rendelet hatályon kívül helyezi a korábbi intézkedéseket, melyek a deviza-ügyletekre s kompenzációs rendszerre vonatkoztak. Végül a rendelet törli a minisztertanács határozatát eddig biztosított előnyöket, a behozott autókalkulációs kompenzációs fizetésénél.

Boronálás, hengerezés és porhanyítás

Második közlemény

A hengerezés eszköze az egy, vagy három tagú fahenger, továbbá a rögtönzésre használt szeges és gyűrűs henger. A hengerezés célja az, hogy az ekével felszántott és a fogas borona nyomán megmaradt kemény rögöket még a vetés előtt szétjörjék. Bevetett, rögös földön a hengerezés mellőzendő, mert a henger által szét nem máló rögök a vetőmagot maguk alá temetik és a mag nem kel ki.

Az őszi vetés földjének tulsimára való porhanyítását szintén mellőzzük, mert a teljesen rögmentes földben a hó nem kapaszkodhatik meg kellően a széllel szemben és így a vetés a hótakaró védelmének hiányában kifagy. A tavaszi vetemények alá végzett őszi mély szántásnál a rögöket nem kell elfogaszolni és a henger sem nyer alkalmazást. Erre azért van szükség, hogy a rögök hézagai között megüledett hó levét ilyen módon a talajnedvesség növelése szempontjából lekössük. A tél folyamán kifagyott rögök omlóssá válnak és tavasszal a fogas borona hatására szétmálnak. A henger alkalmazása teljesen szükségtelen és még kevésbé kell az őszi szántásnak újból való megszántása tavasszal. A fogas borona egymagában elegendő ahhoz, hogy a tavaszi árpa, zab stb. korai vetések alá elő lehessen készíteni az őszi szántást.

A porhanyító eszközök használatát csak akkor vesszük igénybe, ha a talaj felső rétegét mélyebben akarjuk porhanyítani, vagy pedig a föld annyira összeállt a tél folyamán, hogy a fogas borona elégtelen annak a megmunkálására. Erre a műveletre azért van szükség, hogy az őszi szántásnak tavasszal való újból megszántásával járó káros következményeknek elejét vehessük.

A henger használatára tavasszal van szükség az őszi vetések megjártásánál, még pedig azért, hogy a kikelt növényeket a talajba nyomjuk és ezáltal elősegíthessük azok gyökérzetének erőteljesebb fejlődését. Amint a lehengerezett vetés annyira megerősödött, hogy könnyű és hegyes fogu boronával megfogaszolhatjuk, akkor nem várunk ennek a munkának az elvégzésével, mert ha már nagyon megerősödött a vetés, kárt teszünk benne. A porhanyító munkát minden körülmények között idejében el kell végeznünk, minden késedelem nélkül, mert ellenkező eset-

ben a még összefolyt állapotban lévő felső földréteg sátteti a talajnedvesség elpárolgását. Vetés előtt is hengerezünk, még abban az esetben is, ha a föld rögmentes és tul lassa, azonban csak akkor, ha olyan magot vetünk el, amely sekély vetési mélységet igényel. Ebben az esetben fontos, hogy a mag lehengerezett, tömött vetőágyba kerüljön, mert csak így biztosítható az egyenletes és gyors kelés, míg a laza talajban a mag egyenetlen mélységbe kerül és a vetés is egyenetlenül fejlődik természetesen. Amint elég erős, a kikelt vetés, fogas boronával porhanyítjuk jelen esetben is a síma földfelületet.

A tavaszi vetés a henger használatát még abban az esetben is megköveteli, ha az időjárás és a föld száraz. Azért van szükség jelen esetben a hengerezésre, a föld felső porhanyós rétegének simára való tömítésére, hogy ilyen úton az alsó rétegből a talajnedvességet feleltsük a maghoz. Miatán a porhanyós felső réteget, amelynek a rendeltetése az, hogy az alatta lévő földréteg talajnedvességét lekösse, megszüntettük, elősegítjük a talaj felső részének a kiszáradását. Ezt az általánosságban meg nem engedett eljárást, az kivételesen megkövetelt rendszabály alkalmazását csak az a gazda hajthatja eredményesen végre, aki amint a vetés kikelt és annak gyökérzete megerősödött, könnyű fogas boronával vagy kapálással a talaj felső rétegének újból való porhanyítását a kellő időben el is végzi. Mert csak így szorítható vissza a feleselt talajnedvesség további szükségtelen elpárolgása.

Mindebből megállapítható, hogy a hengerezés a föld kiszáradását vonja maga után. Viszont a föld felső rétegének fogaszolás vagy kapálás útján történő porhanyításával felfogjuk a csapadékot, megakadályozzuk az elraktározott talajnedvesség elpárolgását.

Amennyiben gazdáink nem rendelkeznek porhanyító eszközökkel, szereljék le ekjükkel a koromylemezt és az ekét csak az ekével járassák. Az eke nem fog barázdát, mélyebben turja, porhanyítja fel az összeállt földet és jobban is mint a fogas borona.

Meggyesi István

Az év első felében több mint másfélmilliárd lei tőke talált elhelyezést az iparvállalatoknál

A romániai ipari termelés az utóbbi években hatalmas lendületet vett, amely azóta egyre növekszik. A behozatali nehézségek a készáruimportot kézzárta a belföldi szükséglet ellátásból és az így megnövekedett fogyasztó piacot a belföldi gyáripár fo-

lalta el. Hivatalos adatok azt árulják el, hogy 1939 első felében az ipari részvénytársaságokba fektetett friss tőkék elérték az egymilliárd 652 millió lej míg a tavalyi év első felében ez a tőkezesporulást csak egymilliárd 26 millió volt, 1937 első felében pedig mindössze 891 millió lei. Az utóbbi három év alatt az ipar felé áramló tőkék összege megháromszorozódott.

A kereskedelmi részvénytársaságok tőkezesporulata már jóval kisebb: az 1937 év első felében ugyancsak hivatalos adatok szerint, 281 millió, 1938 megfelelő időszakában 362 millió lei, 1939 első hónapja alatt pedig mindössze 127 millió lei. A pénzügyintézetek tőkezesporulata ezzel szemben teljesen jelentéktelen volt: 1937 első felében az alapított kezesülések még meghaladták a tőkeemeléseket, 1938 első felében a tőkezesporítás 269 millió lei volt, 1939-ben pedig mindössze 77 millió lei.

— A GABONA EMELEKEDÉSÉRE LEHETSZÁMITANI. Bucurestiből jelentik: A lapok jelentése szerint a külföld részéről nagy az érdeklődés a romániai buza iránt, ami magával hozza az árak emelkedését. Éppen ezért a termelőknek érdekükben áll, hogy gabonájukat ne pocskolják el, mert rövid időn belül 50% magasabb árat érhetnek el, mint a minimális ár. Ha figyelembe vesszük — így szól a lapok közleménye —, hogy a kormánynak nincsen érdeke semmiféle gabonamennyiséget nem virálni, úgy érthető, ha a gazdálkodók tartózkodás tanusítanak az eladás terén.

— A mezőgazdaság mozgósítása. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lapban rendelet törvény jelen meg, amely a mezőgazdaság mozgósításáról szól. A földművelésügyi és a nemzetvédelmi miniszter felhatalmazták arra, hogy a legalkalmasabb módszereket használják fel a hadsereg és a polgári lakosság megfelelő ellátására és hogy a szükséges tartalékokról is gondoskodjanak. A rendelet törvényben részletes végrehajtási tervet van és fel van tártva azok a földművelési tisztviselők, akik béke időben is mozgósítottak tekinthetők.

— A régi devizatarozások rendezésének módja. A Banca Natională közleményt adott ki, amelyben közölni teszi, hogy miután egyes országok megszigorításokk léptettek életbe a szabad devizában történő fizetéseknek és a nemzetközi valutaforgalom szabadsága terén, a szabad devizákra vonatkozó romániai rendelkezések nem alkalmazhatók többé ezeknek az államoknak a valutáira. Az Angliába szóló fizetésekkel kapcsolatos formaszabály továbbra is érvényes maradnak, azaz az eltéréssel, hogy az átutalás kérésénél még egy fizetési lapot is ki kell tölteni négy példányban és azt egyenesen a külkereskedelmi igazosztályhoz kell benyújtani. Az új rendelkezés értelmében régi tartozásoknak tekintik a Banca Natională az 1935. augusztus elseje előtt esedékes lett számlák ellenértékét, amely 1935. május elseje előtt behozott árúkrét tartozik az importőr, míg a később behozott árúkrét elmaradt tartozásokat kurrens fizetéseknek tekint a jegybank. Az ilyen tartozások fizetésére vonatkozó átutalásoknál a Banca Natională 44 százalékos prémiumot számít fel a valutáért, ha az import 1935. május elseje és december elseje között történt és 37 százalékot, ha a behozatal 1935. december elseje után történt. Az 1935. május elseje előtt importokért esedékes átutalásoknál a jegybank 38 százalékos felárral adja el a devizákat.

— Az 1938. december 15. előtti céghivatali kérvények nem esnek az új törvény hatálya alá. A aradi törvényszék egy cégátírás ügyében elvi jelentőségi döntést hozott. Egyik aradmegei cég az aradi Kereskedelmi és Iparkamara céghivatalától 1938. október 4-én bejegyzési módosítást kért. A céghivatal a kérés teljesítését előbb azzal tagadta meg, hogy a cég nem mutatta meg be az állampolgársági felülvizsgálás ügyében hozott végleges bírósági döntést, majd amikor ennek eleget tett, akkor a cégbíró utasította el a hozzá fellebbezés folytán került kért azzal, hogy a cég nem mellékelte a tartományi cégbírószék autorizációját, amely nélkül új cégek működése nem engedélyezhető. A kérvényező jogi képviselője a cégbíró döntését újból fellebbezte az aradi törvényszékhez, amely elrendelte a cég bejegyzését, illetve átírását és ki mondta, hogy a cég ügye nem vonható az új törvény elbírálása alá, mert már 1938. október 4-én kérte a céghivatali bejegyzés módosítását, míg a új cégtörvény, melynek egyelőre még sincs visszaható ereje, csak 1938. december 15-én lépett életbe.

Be kell jelenteni a mustkészleteket

Szőlőt csak a szüret helyén szabad sajtolni. A külföldre szállított bor külön bejelentés alá esik

A bortermeléssel kapcsolatban a birtokosoknak ezidén is adónyilatkozatot kell beadniuk a község házában. A nyilatkozatban be kell jelenteni a szőlővel beültetett területet, tekintet nélkül arra, hogy saját birtok, vagy pedig bérlet-e. Külön be kell jelenteni, hogy milyen területen van örekkertmű szőlő, továbbá az idén szüretelt bormennyiséget, valamint a korábbi szüretből megmaradt bormennyiséget. Ha a bejelentett és az ellenőrzéskor megállapított mennyiség között tíz százaléknál nem nagyobb az eltérés, ezt a kincstár nem tekinti kihágásnak. Be kell jelenteni végül az eladott vagy vásárolt mustot. Ezeket az adatokat

a must kiforrásától számított 15 napon belül kell bejelenteni a község házában, de legkésőbb december elsejéig.

A nyilatkozatot három példányban kell benyújtani. Azok a szőlőbirtokok, akik az általános szüretből szőlőt vagy mustot akarnak külföldre szállítani, még külön nyilatkozatot kötelesek már most beadni a község házában, amelybe az elszállított szőlő és must mennyiségeit kell beírni, a must kiforrása után pedig az akkor benyújtásra kerülő végleges nyilatkozatba

a raktáron levő borkészleteken kívül be kell vezetniük a külföldre kiszállított szőlő és must teljes mennyiségét is.

A nyilatkozatok benyújtásáról a közégi eljárásról igazolványt kötelesek kiállítani. Az érvényes rendelkezések szerint a bort csak annak a községnek a területén szabad előállítani, ahol a szőlő termet, saját vagy szövetkezeti, illetve állami pincékben. Azok a termékek, akiknek több helyen van ugyanazon a vidéken szőlőjük, egész termésüket egyetlen helyen sajtolhatják és a mustot egyetlen helyen raktározhatják be erjedésre, de ebben az esetben nyilatkozatot kell azonban beadni ahhoz az adóhivatalhoz, amely a sajtolóhelyen illetékes.

A vásárolt szőlő sajtolása is csak azokban a községekben szabad, ahol a szőlő termett.

Vendéglő udvarán szőlőt sajtolni tilos. A két hektárnál kisebb szőlőbirtokkal rendelkező gazdák, akiknek nincs saját pincéjük és sajtolójuk, más községek vagy városok, de nem megyeszékhelyek területén is kiszajtolhatják a szőlőjüket. Ilyen esetben azonban a törvény megköveteli, hogy a szőlőbirtok annak a kerületnek a vidékén legyen, ahol a sajtolás történik. Az idegenben való borsajtolásra minden esetben engedélyt kell kérni az illetékes pénzügyigazgatóságtól.

A Marosvásárhelyi Petróleumfinomító csődüggyében fővárosi Compania Română de Petrol 5 millió lei követelése erejéig letiltotta mindazokat az összegeket, amelyekkel a Resica-Művek, a Titán-Nadrág-Kaláni Vasüzemek, a Petrolul Lindemann-cég és a Petrosani kőszénbánya tartoznak a Marosvásárhelyi Petróleumfinomító Rt. csődtömegének. A hitelező vállalat látta el a vásárhelyi gyárat nyers kőolajjal.

A bányászati gabonapiac helyzete továbbra is esendes. A piaci árak a következők: Buza 75 kilós 430 lei, tengeri 430 lei, korpa 320 lei, új zab 330 lei, muharmag 400 lei tökmag 950 lei káposztarepce 820 lei, lencse 600—700 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, lóheremag 210—220 lei, lucernamag 300 lei százkilónként.

Közgazdasági hírek

(=) Elhalasztott céhalakulás. A Temes királyi helytartóság területére megalakult élelmezési cég tagjai az utóbbi időben számos helyen kimondták a fiók megalakulását. Vasárnap, e hó 17-én Déván akarták az élelmezési iparosok a céhfiókot megalakítani, a közgyűlés azonban technikai okokból elmaradt. A megalakulást legközelebb tartják meg.

A román fűrészáru iránt a keleti államok részéről ismét erős érdeklődés mutatkozik. A vevők magas árakat kínálnak nemes valutában.

Richter Gedeon gyógyszerárnyágy megállapodást kötött a CFR alkalmazottak segélyszervezetének igazgatóságával 354.250 lei értékű gyógyszer szállítására.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Írta: K. D.

A férfi tántorogva, előrenyújtott kezével közeledett feléje.

Lilyan magasra emelt kezében megvillant a tőr.

— Ha még egy lépést tesz felém, megölöm!...

Lilyan nyugodtnak látszott, csak szemében égett elszánt düh és gyűlölet, gyöngye keze kemény elhatározással feszült a tőr markolatán, olyan elszántan és keményen, hogy a radzsa az ajkába harapott és egy lépést. Látta, hogy a leány szavai és elhatározása halálosan komoly, szükség esetén meg is tenné azt, amit mond.

Az még egyszer ismételte:

— Ha hozzám mer nyúlni, leszúrom!

Azután ajkába harapott, hogy visszaszorítsa azt a kitörni készülő zokogást, amit a kiállott izgalom és óriási erőfeszítés szándékoztak kiváltani belőle. De visszaszorította, visszakenyészítette, keze elszánt markolatát még inkább megkeményítette. Egy eszme villant át agyán. Fel kell használnia hirtelen támadt előnyös helyzetét, kényszeríteni kell a férfit, engedje elutazni. Adja szavát rá és ha nem, megöli. Látta rajta, hogy komolyan fél tőle, esetleg kényszeríteni tudná erre... Összeszedte minden erejét, hogy leküzdje izgatottságát és ügyelt arra, hogy hidegen, elszántan beszéljen.

— És most igérje meg nekem, mindenre ami szent, hogy távozni enged engem. Megengedi nekem, hogy a legrövidebb időn belül sértetlenül elutazzam. Megígéri és megesküszik erre — ha pedig nem: akkor azonnal meghal!...

A radzsa nem ijedt meg, inkább csodálkozott, Egy percére tágranyitott szeméi, de azután ismét, sunyi, gunyos, megszokott mosolya ült arcára.

— Drága kicsikém... ha tudná, hogy milyen végtelenül bájos most... de mit akar: engem kényszeríteni? Az, ne haragudjon, de mégis ostobaság... Anélkül, hogy Lilyan izgatottságában megfi-

gyelhetne volna, óvatosan a függönyökig hátrált, egy váratlan ugrással mögöttük termett és eltűnt redői között.

Lilyan megremegett. Mit tegyen? Utánavesse magát? Utána dobja a tőrt? Vagy...

Gondolatai lázasan kergették egymást, de nem sok ideje maradt gondolkodásra, mert a másik szobában hirtelen éles fütty hangzott fel. Összeesett és rögtön tudta, mit jelent ez: az őrséget hívta. Kétségbeesetten nézett körül. A tőrt akarta elrejtetni, hogy ezt a fegyvert el ne vehessék tőle. Hasonló reménytelen helyzetben esetleg ismét hasznát veheti...

Hirtelen ismét az ablakpárkányon termett. Felugrott rá és kihajolt.

Közvetlen a függönyök előtt már léptek zaját hallotta, az öreg parancsszavait és...

... és a tőrt beleszurta az udvaron álló vén fa egyik ágába, amely egészen az ablakig ért, ott nem látszott meg a dús levelek között és valószínűleg senkinek sem fog eszébe jutni, azt ott keresni.

De alig, hogy ez sikerült, hátulról vad markok ragadták meg, az öreg radzsa személyes szolgálatára rendelt hatalmas nubiai szerezesen visszaráncigálta a szobába.

Az öreg radzsa már ott állt mögöttük a szoba közepén, arcán a gunyos mosolyával.

— Velem akart daco'ni, velem...! Csak ennyit mondott és arcának mosolygós vonásai hirtelen megkeményedtek, szemében harag villant fel, ahogy az előtte álló nőre meredt, akit két karjánál fogva feszesen fogott a nubiai. Mereven dühösen nézte őt és amikor ismét beszélni kezdett, düh és bosszúvágy remegett hangjában:

— Még ma megtanítalak: mi az, ellenem fellázadni, ellenem küzdeni... de ha mégis megíted, így is jó... magad szerzed magadnak... magadnak köszönheted hát, ha megkóstolod a korbács ízt... és ha sokáig el nem felejtéd majd... megtanulod azt is, amit még nem tudsz: engedelmessédni!...

Haragos dühe lassan megint gunyos, szinte kárörvendő mosolygásba olvadt.

Lilyan borzongva halgatta a kegyetlen, kíméletlen szavakat és ha a két nubiai nem tartja, összerogyott volna a kimerültségtől, elcsüggedéstől és

= Szövetkezeti előadások és megbeszélések a felekezeti tanítók nagyenyedi gazdasági tanfolyamán. Az EMGÉ-nek augusztus folyamán Nagyenyeden tartott nagysikerű gazdasági tanfolyamán, amelyen 70 felekezeti tanító vett részt, a rendezőség a szövetkezés ismertetésének is helyet biztosított. Ami természetes is, mert a tanítóság falumunkájához szorosan hozzátartozik a különféle szövetkezetek irányítása és vezetése. A tanfolyam keretében Tövisy Géza, a Hangya vezérigazgatója a szövetkezetek közösségi értékeit méltatta. Nagy Zoltán dr. a szövetkezés tanára az iskolaszövetkezetek szervezését és működését, továbbá gazdasági nevelő erejét ismertette. Fekete György a Szövetkezés szakértője, a fogyasztási-, hitel- és tejszövetkezetek elnökeivel és alakításával foglalkozott. Az előadásokat számos hozzászólás követte, ami hiven tükrözte vissza a tanítóság szövetkezeti felkészültségét és az eddig végzett szövetkezeti munkáját. A tanfolyam befejeztével a tanítóság meglátogatta a Hangya Központ Áruraktárait és borpincészetét is, s ebből az alkalomból a történetesen ott tartózkodó gróf Haller István a Hangya elnöke köszöntötte a tanfolyam résztvevőit, akik közül már eddig is számon dolgoznak a szövetkezeti munkában. A látogatók a Központ munkájának megismerése után a közösségi szervezeti munka áldásos voltáról győződtek meg.

= Milyen eredményt érhet el egy iskolaszövetkezet? A csombordi gazdasági iskola „Barázda” szövetkezte az 1938/39-es iskolaév alatt 71 taggal működött. Vezetői és közkatona, egy megbízott tanár és egy Hangya-tisztviselő vezetése és irányítása mellett, mind az iskola növendékei közül kerültek ki. Üzletétvé az iskolai év kezdetén október 15-én kezdte, míg működését az iskolai év végén, április 15-én fejezte be. A „Barázda” iskolaszövetkezet az év folyamán előadottak megvalósítója volt, tehát gyakorlati munkát végzett. Elnöke, könyvelője, ügyvezetője, pénztárosa, boltosa, igazgatósága és felügyelőbizottsága mind a tanulók közül kerültek ki. A munkában mindenki tevékeny részt vehetett, mert a különböző tisztségeket időnként ujaknak adták át a régiék. E kis szövetkezet ellátta tagjait mind azon cikkekkal, melyekre nekik az év folyamán szükségük volt. Így nemcsak a szokásos író- és iskolaszereket tartotta raktáron, hanem konyha- és virágkerti magvakkal, kertészeti és szőlészeti eszközökkel is ellátta tagjait. A „Barázda” szövetkezet évvégi mérlege szerint üzleti évét 6.396 lei nyereséggel zárta 1.420 lei összegű alaptőke mellett. Alaptőkéjét tehát az üzletév folyamán megőrszörözte, amely tény élénk bizonyágszolgát a szövetkezeti tevékenység sikeréhez.

reménytelenségtől. Halántéka borzalmasan lüktetett, szeméi elé bizonytalan homály ereszkedett, a melyből időnként színes tűzkarikák villantak elő. És mintegy félönkivületben hallotta még az öreg radzsa kemény, ellentmondást nem tűrő parancsszavát, amit a nubiaiakhoz intézett:

— Hallottátok, mit mondtam! Ne kiméjlétek, azt akarom, hogy alaposan megismerje a korbács ízt!...

NYOLCADIK FEJEZET

A csillagfényes éjszakában

A hold derengő sugari teljesen megvilágították Omár fiatal, büszke férfias vonásait. Arcának minden vonása, mintha megacélozott volna, szeméi sötéten, szinte komoran szezegődtek a csillagfényes éjszakába. Csak ajkai körül játszadozott egy alig észrevehető, halvány, keserű mosoly, amely éles ellentétben állt arca néma komolyságával és szeméi hideg fényével.

Mozdulatlanul állt egyhelyben, de hirtelen összeresztett. Ismét hallotta. Már megint eljutott füleig az a hang, azok az elfojtott jajsok, kétségbeesett asszonyi sikoltások, amelyeket az előbb is alig egy félórával azelőtt hallott. A haragból és indulatokból megfeszült melle és még szigorubbá ráncolódott vonásai. Ismét az a retentetés, borzasztó, a szíveig hatoló, lelkét megmélyező női sikoltás... Vagy csak viszhang? Az elmúlt félóra visszhangzik lelkében? Tényleg hallja, vagy csak most hirtelen rá gondolt és azért véli hallani?...

Fejét kissé fölszegte a vélt hang irányába.

A csillagfényes éjszaka néma volt.

Tehát csak idegei játéka volt az egész. Csak képzelődés. Valószínűleg hirtelen támadt gondolatai nyomán támadtak hallucinációi. Ismét fölfigyelt szobája nyitott ablakában, de sehol semmi, sehol semmi sem mozdult. Lassan az ajtó felé indult. Valami nem hagyta nyugodni, üzte, hajította kifelé. Ki a mozdulatlan csillagfényes éjszakába, amely ragyogóan szép volt és simogatóan csendes és amelyet néha-néha üdítő, langyos szél fodrozott végig. Vágyott ki, tá'án a szabad levegő és csönd megnyugtatója, lecsillapítja kissé...

(Folytatjuk)

LEGUJABB

Hitler ultimátumszerű felhívást intéz a nyugati hatalmakhoz

Berlinből jelentik: (Dunaposta). Az orosz hadsereg akciójával kapcsolatban a jelenlegi helyzetről és a várható eseményekről Berlinben a következőkre utalnak: A szövjet hadsereg akciója nem hírtelen következett be, hanem az előzetes megállapodás útján történt. Arra a kérdésre, hogy a német és orosz megszálló csapatok között demarkációs vonal kijelölésére történt-e megállapodás, mértékadó német körökből nem sikerült választ kapni. Csúpán, mint támpontra mutatnak rá az 1917-ben kötött breszt-litovszki békére, amely sokkal nagyobb területet hagyott Lengyelországnak, mint az 1921-ik évi rigai békeszerződés. Rámutatnak ezenkívül, hogy

az 1917 évi békeszerződés értelmében Ukrajna Galiciához tartozott és most az a lehetőség következik be, hogy ez a terület a német csapatok kezén maradjon. Hírek terjedtek el arról, hogy az ukránok között mozgalom indult meg oroszellenes ellenállás megszervezésére. De illetékes német helyen erről mit sem tudnak.

Német részről az orosz csapatok Lengyelországba való bevonulását

Lengyelország megszüntetésével, illetve szó szerint negyedszeri felosztásával mondják egyértelműnek.

Ezzel a formulával új megvilágításba kerül Litvánia helyzete is. Bár nem erősítik meg azokat a híreket, hogy érintkezésbe léptek volna a litván kormányral, amely valószínűleg szintén igényt tart bizonyos lengyel területekre, de most már elismerik, hogy

Litvánia és Lengyelország között Vilna körül sohasem volt véglegesen megállapított határ,

hanem csak demarkációs vonal és lehetséges, hogy ilyen irányban értendő a német külügyminisztérium fogalmazása Lengyelország negyedik felosztásáról vonatkozóan. Ami Angliát illeti, rá kell mutatni, hogy Berlinben az elmúlt napokban már utalások történtek arra, hogy

Németország Angliával és Franciaországgal szemben még egyszer fel fogja vetni a háború folytatásának kérdését.

Szó esett ezenkívül arról is, hogy legközelebb ismét összehívják a német birodalmi gyűlést és ezen Hitler birodalmi vezér ultimátumszerű felhívást intéz a nyugati hatalmakhoz. E tervekkel kapcsolatban azonban a német külügyminisztériumban tartózkodnak minden pozitív vélemény nyilvánítástól.

51 repülőgéppel elsüllyedt egy angol repülőgép anyahajó

Londonból jelentik: (Dunaposta.) A tenger-nagyi hivatal közlése szerint egy angol repülőgép anyahajó ellenséges tengeralattjáró áldozatát esett. A hajón 51 repülőgép volt.

Londonból jelentik: (Radár.) A németek által elsüllyesztett Courageous nevű repülőgép anyahajó 22.500 tonnás hatalmas alkotmány volt és az angol tartalékflotta egységéhez tartozott. A hajó teljes személyzete, a repülőgépekkel együtt, 1216 embert tett ki, a sebessége pedig 31 csomó volt. A háború megkezdése óta a Courageous a kereskedelmi hajókat részesített védelemben, tengeralattjáró támadás esetén.

Minden külön értesítés helyett

Mélyen megrendülve közöljük, hogy

KÁLDORY MARCELL ur

ma, 1939 szeptember 18-án, reggel 5 órakor rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Szeretett halottunkat e hó 19-én d. u. 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a belvárosi izr. temetőben.

Részvéltatogatások mellőzését kérjük.

Káldory Marcellné

özvegye

... **Steiner Mórné, Sidonia**

anyósa

Káldory Andor

fia

Kálmán Györgyné,

Káldory Piri

Dr. Róna Nándorné,

Káldory Mici

leányai

Káldory Juci

unokája

és az egész rokonság

Dr. Róna Nándor

veje

Dr. Káldory Andorné

szül. Krayér Vilma

menye

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetései szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La Novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nőrády-trafik, (Corso mellett) — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatás

Angol órák, egyenként és csoportban új módszerrel. III., Str. M. Gáspár 3. Telefon: 13—70. 1293

Oktatást vállalkozó középiskolai tanulóknak délután 4—7-ig. Csekély díjazás mellett. Megkeresések „Ígéretlen” jellegűre a kiadóhivatalban adandók le. 1325

Állást keres

Perfekt román, magyar, német és szerb nyelvismerettel bíró irodai ügyekben jártas, középkorú, szerény igényű volt köztisztviselő, elhelyezkedést keres. Szíves megkereséseket kér Sütőri Jenő Fratelha XII-ik ucca 18 szám. 1327

Mosást vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (úgyisintén otthoni mosást is) Kovács, III. Vilhelm Mühle-u. 10. 1243
Bejárónő állást keres. V. Str. Mene-laus 10. Kiricza. 1989

Fogtechnikus, 38 éves, csak operatívra állást keres. Írásbeli ajánlatok: Vegel, II. Str. Baader 9. 1322

Komoly nő munkaező irodai gyakorlatlalt pénztárnoknői, vagy más bizalmi állást keres. Szíves megkereséseket kérem „Szerény igényű” jellegű alatt a kiadóba. 1443

Alkalmazás

Perfekt mindenek szakácsnő jó fizetéssel kis családhoz azonnal felvétetik. Fejér, Palace-épület II., em 7. 1326

Lakás

2 és 3 szobás lakás teljes komforttal azonnal kiadó. I., Bulev. Regina Maria 7. szám alatti Dr. Cioban palotában. 1324

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliom-pudert, három szomban. Kaputató kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

Adás-vétel

„Quo vadis Európa” a legaktuálisabb könyv, a háború okairól, a világ fegyverkezéséről és Európa jövőjéről. Orich Viktor műve ma a legérdekesebb politikai és történelmi tanulmány. 1504

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.